

Ikt. sz.: MGB/37-3/2015.

EL-4/2015. sz. ülés
(EL-7/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Ellenőrző albizottságának
2015. október 6-án, kedden, 8 óra 5 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 528. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>Tájékoztató az állami tulajdonban levő termőföldek magántulajdonba adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről</i>	5
<i>Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Válaszok, reflexiók</i>	20
<i>Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter</i>	20
<i>Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter</i>	26
<i>Dr. Bitay Márton Örs földművelésügyi minisztériumi államtitkár</i>	33
<i>További reflexiók</i>	34
<i>Az ülés berekesztése</i>	41

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az állami tulajdonban levő termőföldek magántulajdonba adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről
Meghívott előadók:
Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter
Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter
Dr. Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium állami földekért felelős államtitkára
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Legény Zsolt** (MSZP), az albizottság elnöke

Dankó Béla (Fidesz)
Gyórfy Balázs (Fidesz)
Pócs János (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Harangozó Gábor István (MSZP)
Magyar Zoltán (Jobbik)

A Mezőgazdasági bizottság részéről megjelent

Farkas Sándor (Fidesz)
Font Sándor (Fidesz)
Horváth István (Fidesz)

Az országgyűlési képviselők részéről megjelent

Jakab István (Fidesz)
Gógös Zoltán (MSZP)
Sallai R. Benedek (LMP)
Szabó Tímea (független)

A Mezőgazdasági bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné főtanácsadó

Meghívottak

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter
Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter
Dr. Bitay Márton Örs államtitkár (Földművelésügyi és
Vidékfejlesztési Minisztérium)
Kis Miklós Zsolt államtitkár (Miniszterelnökség)
Dr. Kovács Zoltán államtitkár (Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 5 perc)

Elnöki bevezető

DR. LEGÉNY ZSOLT (MSZP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Jó reggelt kívánok! Illó tisztelettel köszöntöm bizottságunk megjelent tagjait, köszöntöm meghívott vendégeinket és minden kedves érdeklődőt! A Mezőgazdasági bizottság Ellenőrző albizottságának ülését megnyitom, és örömmel állapítom meg, hogy határozatképesek vagyunk.

A napirendi pontjainkat az írásban kiküldötteknek megfelelően terjesztem elő: az első napirendi pontunk a tájékoztató az állami tulajdonban lévő termőföldek magántulajdonba adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről, a második napirendi pontunk pedig az egyebek lenne. Szeretném megkérdezni, hogy a napirendi pontokkal ki ért egyet, aki egyetért, az, kérem, kézfelemeléssel jelezze. (Szavazás.) Megállapítom, hogy egyhangú. Ennek ismeretében akkor megnyitom a mai ülésünket a napirendi pontoknak megfelelően.

Tájékoztató az állami tulajdonban lévő termőföldek magántulajdonba adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről

Még mielőtt elkezdenénk az első napirendi pontot, szeretném önöket tájékoztatni, hogy természetesen kikértük Kövér László házelnök úr engedélyét, hiszen a mai napon ülésezik a Ház, ő természetesen megadta nekünk ezt az engedélyt, hiszen a meghívott előadóinkkal, a miniszter urakkal történt előzetes egyeztetés alapján a mostani időpontot jelölték meg, hogy itt tudnának a bizottság rendelkezésére állni, és reméljük, hogy ez kiterjesztő a nyilvánosság részére is. Szóval akkor ennek ismeretében megnyitnám az első napirendi pontunkat, amely, mint említettem, a tájékoztató az állami tulajdonban lévő termőföldek magántulajdonba adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről.

A napirendi ponthoz meghívott előadóink Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter úr, köszöntjük a miniszter urat, Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter úr, aki tegnap telefonon jelezte, hogy egy picit késni fog, mert van egy másik programja is, de természetesen igyekszik ide hozzánk, állítólag 8.30-8.45 óra körül érkezik, de mondjuk úgy, hogy az ő helyettesítését ellátandó Kis Miklós Zsolt államtitkár úr és Kovács Zoltán államtitkár úr van itt, őket is szeretettel köszöntöm. Meghívtuk még előadónak a napirendi pontunkhoz Bitay Márton Örsöt, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkárát, köszöntjük az államtitkár urat is. Akkor meghívott előadóinknak adnám meg a szót a napirendi ponttal kapcsolatosan. Hogyan kívánják megkezdeni? A miniszter úr kezdi, gondolom. (Dr. Fazekas Sándor bólint.) Miniszter úr, parancsoljon, öné a szó.

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter tájékoztatója

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Szeretettel köszöntök mindenkit! Köszönöm a meghívást a mai ülésre, és bízom benne, hogy a földértékesítésekkel kapcsolatos tájékoztató segíti a bizottság munkáját, a képviselői munkát is. Én úgy emlékszem, hogy a múlt héten is tervbe volt már véve egy ilyen ülés, de az az OMÉK hete volt, tehát az sajnos nem volt alkalmas, most pedig az Országgyűlés ülésezik, és úgy láttam, kollégáim úgy tájékoztattak, hogy körülbelül 9 óra 15 perckor kell innen majd elindulnunk, hiszen szavazások is várhatóak 9 óra 30 perckor, ha jól tudom.

Tisztelt Bizottság! A téma egy tájékoztató az állami tulajdonban lévő termőföldek magántulajdonába adásáról, valamint a földművesek földtulajdonhoz juttatásához szükséges tervezett intézkedésekről. Megjelent az erre vonatkozó kormányrendelet is, én arra gondoltam, hogy egy rövid összefoglalót adok az előzményekről, illetve arról, hogy milyen intézkedések történtek, illetve miképpen zajlik majd a földek értékesítése.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! A kormány, a Fidesz-KDNP egyaránt azt a filozófiát vallja, hogy a föld legyen azé, aki megműveli, a föld legyen a magyar gazdáké, a célunk a kis és közepes családi gazdaságok erősítése. Ennek megfelelően fogadta el az Országgyűlés az előző ciklusban a földtörvényt, elfogadta a Nemzeti Földalapra vonatkozó törvényt, a földtörvény kétharmados, a Nemzeti Földalapra vonatkozó törvénynek is a jelentős szabályai kétharmados körbe tartoznak. A Földet a gazdáknak! program keretében több mint 7500 gazda jutott eddig haszonbérlethez állami földeknél. A célunk az, hogy a kisbirtok-nagybirtok aránya a kis és közepes családi gazdaságok irányába mozduljon el, valamennyi intézkedésünk ezt a célt szolgálja. Ezt egyébként visszaigazolják a mérések is, hiszen ma már mintegy 40 százalékon áll a nagybirtok – ez pár évvel ezelőtt 50 százalék körül volt –, és ebbe az irányba mutat az is, hogy most a földvásárlási lehetőségeknek a megnyitása a kis és közepes családi gazdaságok, földvásárlók előnyét jelenti, az ő helyzetbe hozásukra irányul. Nagybirtokok nyilván nem tudnak földet venni, jogi személyek nem tudnak földet vásárolni.

A földtörvénnyel és a Nemzeti Földalapról szóló törvénnyel összhangban dolgozunk, ezeknek a rendelkezései közül talán a legfontosabb az, hogy 300 hektár az a tulajdoni maximum, amely egy földtulajdonosnak lehetséges. A zsebszerződések tiltását tartalmazó rendelkezések is vannak, illetve szabályozzák a jogszabályok azt, hogy miképpen lehet földet vásárolni. Elsősorban egyébként a magyar gazdák akarnak földet venni, boldogulni, termelni szeretnének, munkahelyeket, megélhetést remélnék, és a kormánynak kötelessége, hogy egy korszerű vidékpolitika jegyében segítse őket ebben. Ennek megfelelően a földtörvényi rendelkezések is megszülettek az előző ciklusban, a vidékfejlesztési források felhasználása is, így zajlik, így vannak folyamatban a pályázati kiírások is.

Azt, hogy a gazdák több földet akarnak vásárolni, nem bérlők, hanem tulajdonosok akarnak lenni, jól mutatja, hogy az elmúlt években is ezerszám érkeztek az államhoz földvásárlási kérelmek, beadványok. Örömmel jelezhetem azt, hogy mintegy 5 ezer ingatlan esetében, 3 hektárnál kisebb ingatlan esetében a Nemzeti Földalap már megkötötte a szerződéseket, tehát ezeket értékesítette, itt nincsen licit, hanem hirdetmény útján tudja eladni a Földalap ezeket a területeket. Mondanom sem kell, hogy ez rendkívül fontos a gazdák számára, hiszen beékelődött kisebb-nagyobb parcellákról van szó, a földművelést, a gazdaságoknak a növekedését, azt, hogy könnyen művelhető táblák alakuljanak ki, ez mindenképpen segíti.

A gazdák földvásárlási szándékát a Nemzeti Agrárkamara, illetve a MAGOSZ is jelezte, és jó néhány lakossági fórumon, gazdafórumon, rendezvényen szembesültem én is azzal, hogy mindig volt olyan gazda, aki azt kérte, hogy akár az osztatlan közösben található állami földet vásárolhassa meg, akár valamilyen szomszéd ingatlan irányába tudjon terjeszkedni. Erre figyelemmel a jelenleg hatályos joganyag alapján született meg egy kormányrendelet, amely az értékesítés kiegészítő szabályait is tartalmazza. Mi abból indulunk ki, hogy a magyar föld a magyar gazdáknál van a legjobb helyen, ezeknek a területeknek – a program körülbelül 350-400 ezer hektárt érint – a legnagyobb része valamikor a magyar földművesek, gazdák tulajdonában volt, államosítással és más programokkal kerül állami tulajdonba, és a legjobb az, hogyha a jövőben újra magyar gazdák lesznek a földtulajdonosok.

Tisztelt Bizottság! Miképpen történik a föld értékesítése? – nem privatizáció, értékesítés. Garanciális szabályok vannak arra, hogy a legjobb kezekbe kerüljön: kizárólag földművesek vásárolhatnak Magyarországon földet a földtörvény értelmében, ez 103 ezer személyt jelent per pillanat; nyilvános árverésen lehet 3 hektár fölött vásárolni; a kikiáltási ár a helyi ár, helyben kialakult forgalmi érték plusz 10 százalék, tehát innen indul a licit, lefelé nincs licit, felső határa nincsen; helyben lakó magyar állampolgár kell hogy legyen a földműves; jogi személy, rt., kft. nem vehet földet; 20 évi elidegenítési és terhelési tilalommal lehet megvásárolni egy adott területet a licit eredményeként, hogyha valaki szerződést köt, tehát nem tudja továbbjátszani – vannak olyan rendelkezések, amelyek a spekuláció kizárását teszik lehetővé, ez is egy ilyen -; ahogy említettem, 300 hektárig lehet valaki tulajdonos, tehát akinek már van földje, tehát nagy földtulajdonos, az már értelemszerűen nem tud vásárolni. A haszonbérletet a tulajdonosváltás nem törli meg, tehát pusztán ezen a címen a haszonbérlet nem törhető fel. A zsebszerződések kizárva, hiszen speciális okiratokkal lehet földre vonatkozó megállapodást kötni, ez büntetett kategória, és illegális.

Tisztelt Bizottság! A földhaszonbérleti pályázatok, illetve a földeladási hirdetmények október 15-ével jelennek meg a kormányhivataloknál, amelyek technikailag lebonyolítják az árveréseket, és az árverések gyakorlatilag ebben az évben véget is érnek – ez a 3 hektár fölötti területekre vonatkozik. A 3 hektár alattiakra folyamatosak az értékesítések, ott is arra számítunk, hogy a területek legnagyobb része, ahol van érdeklődő, még az idén, illetve néhány része a jövő évben talál majd gazdára. Nagybirtokok kialakítását, kialakulását nem tartjuk lehetségesnek, hiszen az ingatlanok 80 százalékában 10 hektár alatti, szétszórtan fekvő ingatlanokról van szó.

Tisztelt Bizottság! Én röviden így gondoltam összefoglalni a kormányzati elképzeléseket. A felkészülés folyamatos, a kormányhivatalok, a Nemzeti Földalap a szükséges munkát el tudja és el is fogja végezni. Mi arra számítunk, hogy a saját tulajdonon alapuló gazdálkodás erősödik Magyarországon, ezáltal is a kis és közepes családi gazdaságok jelentősége fog növekedni, és a magyar vidéken mindenképpen egy jelentős változásra számíthatunk, hozzátevé azt egyébként, hogy ez a 350-400 ezer hektár azért Magyarország 5,5 millió hektáros mezőgazdasági területéhez képest jelentős, de azért mégis egy néhány százalékot képviselő arány. A földértékesítés nem érinti az erdőterületeket, természetvédelmi területekre értelemszerűen nem terjed ki.

Az árverésről még néhány dolgot: mintegy 103 ezer földműves becslésünk szerint 50 ezer ingatlanra tud majd licitálni, 10 százalék kauciót szükséges fizetni, regisztrációt követően lehet részt venni az árverésen, kötelező a közjegyző közreműködése és a jogi képviselő igénybevétele is. A földvásárlást segíti egy fejlesztési bankos hitelprogram, amely a Budapest Bankon keresztül lesz hozzáférhető azok részére, akik hiteltől kívánnak földet venni, ez a Budapest Bank fiókjain keresztül, amely minden megyeszékhelyen rendelkezésre áll, teszi lehetővé a föld vásárlását. Az értékesítésből befolyó összeget nem lehet működési célokra felhasználni, állami vagyongyarapítására lehet majd ezeket az összegeket befektetni.

Tisztelt Bizottság! Én azt hiszem, hogy ha röviden összefoglalom a dolgot, akkor azt mondom, hogy mindenképpen jelentős változásról van szó, jelentős változás lesz, nagy segítség a gazdáknak, hiszen több tízezer olyan kisebb-nagyobb parcella, amely eddig a művelésben akadályozta őket, a birtokuk kiegészítésének jelentette az akadályát, kerül majd a tulajdonunkba, illetve jelentős az osztatlan közös tulajdonú területek száma is, ami szintén a földek művelését, az eredményesebb gazdálkodást segíti, hogyha a gazdák kezére fog kerülni.

Bízom benne, hogy önöket is meggyőzi ez a program. A mi feladatunk a magyar gazdák segítése, a magyar gazdák földet akarnak venni, termelni akarnak, a magyar állam ilyen és hasonló intézkedésekkel tudja őket segíteni abban, hogy eredményesen gazdálkodjanak, és tudjanak boldogulni a magyar vidéken.

Hogyha van kérdés, akkor természetesen szívesen állok rendelkezésre a kollégáimmal együtt. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük az előterjesztést, miniszter úr. Az államtitkár urakat kérdezem, hogy szándékozzák-e kiegészíteni valamivel a miniszter úr által elmondottakat. *(Dr. Bitay Márton Örs, Kis Miklós Zsolt és dr. Kovács Zoltán nemet int. – Dr. Bitay Márton Örs: Köszönjük szépen, nem.)* Nem. Köszönjük, miniszter úr.

Képviselőtársaim, akkor megnyitom a napirendi ponttal kapcsolatos vitát. Kérdések, hozzászólások, parancsoljanak! *(Jelzésre:)* Györffy képviselő úr, parancsolj!

Kérdések, hozzászólások

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen. Üdvözlöm a tisztelt megjelenteket! A miniszter úr említést tett róla, hogy valóban volt a nyáron egy kamarai elnökségi ülés, ahol ellenszavazat nélkül döntött a kamara elnöksége, azt is elárulom, hogy volt, aki nem szavazott, az egyhangú döntés azonban megszületett ezen az ülésen, amelyben támogattuk azt a javaslatot, amelyet korábban egy MAGOSZ-elnökségi ülésen már a MAGOSZ elnöksége elfogadott, vagyis arra kértük a kormányt, hogy fontolja meg ennek a lehetőségét, hogy az állami tulajdonban lévő földterületek értékesítését fontolja meg. Több olyan tényező van, amely miatt úgy gondoltuk, hogy ezen érdemes vitát nyitni, érdemes politikai döntéshozatalt előkészíteni.

Nézzük, hogy a gazdálkodók oldaláról hogy fest ez a történet! Látni kell, hogy a földforgalmi törvény hatálybalépésével erőteljesen szűkült azoknak a köre, akik földet vásárolhatnak. Korábban Magyarországon 10 millió ember volt, aki földszerző képességgel rendelkezett, ez most nagyságrendileg 100 ezer főt jelent. Mindenképpen rögzíthetjük tehát azt, hogy a gazdálkodók egy sokkal egészségesebb versenyhelyzetben tudnak földet venni, hisz azok, akik nem művelni akarják azt, hanem valamilyen spekulációs céllal kívánnak földtulajdonra szert tenni, azok ebben a versenyben nem igazán tudnak harcba szállni.

Azt is látni kell, hogy ez a 100 ezer fő csökkenni nem fog, ez a kör inkább bővülni fog, és itt egy utalást hadd tegyek arra, hogy a földtörvény egy erőteljes európai uniós támadás alatt van! Természetesen arra készülünk, hogy a földtörvényt megvédjük, de látszanak azok a támadási felületek, amelyek egyébként önmagában is sok kérdést felvetnek. Itt a társas vállalkozásoknak a földtulajdon-szerzési lehetőségét firtató uniós kérdést mindenképpen tegyük az asztalra, és amennyiben az a célunk – és bízom benne, hogy a felelős magyar politikusoknak ez a céljuk –, hogy a magyar termőföld a magyar mezőgazdasági vállalkozóknak, a magyar gazdáknak nyújtson hosszú távon lehetőséget és életteret, akkor ez a fajta nyitás nagyon sok oldalról támadja ezt az elképzelést.

Nézzük a versenyképességi kérdéseket! A magyar mezőgazdaság akkor lesz eredményes, hogyha versenyképes lesz, és hadd tegyem hozzá azt is, hogy a magyar föld akkor tud hosszú távon a magyar gazdák tulajdonában maradni, ha azon a magyar gazdák eredményesen tudnak gazdálkodni. Igazából az tehát az a garancia, ami a magyar föld magyar tulajdonban maradását hosszú távon garantálja, hogyha eredményesen tudnak termelni. Úgy gondolom, a vidékfejlesztési program ezt erőteljesen megtámogatja, a családi gazdaságok soha nem látott lehetőségeihez

jutnak, és alapvetően a vidékfejlesztési program jellemzően beruházási támogatásokra épül, amennyit az Európai Unió engedett, annyit beruházási célra fogunk felhasználni.

Nézzünk egy másik kérdést! A generációváltással kapcsolatos problémák terhelik nemcsak a magyar, hanem az egész európai uniós agrártársadalmat, tehát nagyon sok család esetében kényes kérdés az, hogy az egyébként működő gazdaságot vajon továbbviszi-e a család valamely tagja, fiú- vagy lánygyermek. Azt látni kell, hogy a bérleti szerződésekre épülő konstrukció nem feltétlenül jelent biztonságot a gazdálkodóknak, nagyon sok fórumon felmerült az a kérdés, hogy egy 20 éves fiatal számára, vagy legyen 25 éves, aki elvégezte az egyetemet, és azon gondolkodik, hogy átvegye-e a gazdaságot, amennyiben nem tulajdonra, hanem bérletre épül a gazdaság, az ő számára a 20 éves bérleti időtartam nem feltétlenül jelent életfogytig tartó garanciát, hisz ő 40 éves korában azzal szembesülhet, hogy nem biztos, hogy azt a területet tovább tudja művelni, tehát az ő esetében a gazdaság átvételével kapcsolatos döntést igenis befolyásolja az, hogy bérlő vagy tulajdonos a családi gazdaság azt a területet, amelyet művel. Bethlen miniszterelnök úr közel száz évvel ezelőtt mondta, hogy akié a föld, azé az ország, én úgy gondolom, hogy a mai napig igaz ez a mondás.

És akkor nézzük meg, hogy miből gazdálkodunk, miért gondoltuk azt, hogy ez a kérdés nem ördögtől való! Az állam tulajdonában lévő földeket nagyon könnyen két részre tudjuk osztani. Az egyik részén az állam gazdálkodik, ezek jellemzően erdő művelési ágba tartoznak, tehát az állami erdőgazdaságok esetében azt mondhatjuk, hogy az állam használja ezeket a területeket. Az NFA által kezelt területek esetében viszont haszonbérletekről beszélünk, tehát az állam nem használja ezeket a területeket, hanem bérbe adja. Azt nagyon jól tudjuk, hogy a közös agrárpolitika miatt nem igazán lehet az agráriumot támogatni, ennek meglehetősen szigorú szabályai vannak, akkor ugyanerről az oldalról megközelítve legalább ne terheljük az ágazatot azzal, hogy ha tulajdonba adjuk, akkor nincs bérleti díj, ha viszont bérleti szerződéseket köt az állam, akkor ilyen formában a bérleti díjon keresztül minden évben tőkét von ki az agrárgazdaságból. Amennyiben a gazdálkodók termőföldet szerezhetnek, akkor ez az egész ágazat számára egy feltőkésítést jelent. Én úgy gondolom, hogy az államnak az a feladata, hogy támogassa a gazdaság egyes ágazatait, ne pedig elvegye előlük a lehetőséget, hisz azzal, hogy nem használja, hanem bérbe adja ezeket a területeket, igazából most – kicsit túlzó módon – spekulánsként jelenik meg a földpiacon, hisz nem használja, hanem bérbe adja azokat a területeket. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Gőgös képviselő úr!

GŐGÖS ZOLTÁN (MSZP): Jó napot kívánok! Én is üdvözlöm a miniszter urat és az államtitkár urakat! Egy-két új információt is hallottunk, miniszter úr, ez fontos volt. Először is, mielőtt rátérnék az értékesítés ügyére, egy kérdést hadd tegyek fel! Tényleg nem sajnálják a Mezőhegyesi Ménesbirtokot, mármint a részvénytársaságot és azt a gazdaságot? Nem gondolják, hogy ez magával fogja rántani az egész várost? És sikerült-e már kivizsgálni azt az ügyet, amit két hete jeleztem, ahol 266 kilométerre akar valaki tehenet fejni, aki állítólag korábban, most már nem, de korábban a Miniszterelnökségen dolgozott jogászként, és hogy az ottani fideszes képviselő unokaöccse pedig valóban, aki ott lakik-e a templomban Battonyán? Erre kíváncsi lennék, hogy erre kapok-e választ. És akkor kérdezni szeretnék, nem véleményt mondok, véleményt sokat mondtunk erről, de inkább egy-két pontosító kérdésem lenne még.

Azt már tudjuk, hogy a Budapest Bank lett akkor ezek szerint a ker. bank, mert az is érdekes volt, hogy a Fejlesztési Bank nyilván nem lehet, tehát így valószínűleg a dolog jogilag rendben lehet. Hogyan választották ki erre a célra, ez érdekelne.

A másik, hogy 103 ezer földművest emlegetett a miniszter úr, ezek egy része fér majd földhöz nyilván, aki az állami földek közelében lakik, 20 kilométeren belül, de ez egy adottság. Vizsgálták-e ennek az olyan típusú összetételét, hogy kik azok ezek közül, akik az elmúlt egy-két évben szereztek aranykalászos képesítést, és mondjuk előtte soha egy percet a szakmában nem dolgoztak, és mondjuk ők is jogosultak lesznek földművesként most államiföld-vásárlásra? Mert én azt gondolom, hogy ezek nem a gazdák, ezek azok a spekulánsok, akikről mi folyamatosan beszélünk. Ennek a 103 ezernek egy jelentős része szerintem ilyen, de ha egy állam komolyan gondol egy ilyen projektet, akkor nyilván megnézi előtte, hogy kik lehetnek azok, akik mondjuk ilyen módon hozzáférnek a földbérletekhez.

Az is érdekelne, hogy ennyi hitelbírálatot hogy fognak tudni majd ilyen rövid idő alatt lebonyolítani, mert nyilván az árverésre úgy mehet oda valaki, hogy hitelbírálati papír van a kezében, mert egyébként komolytalanul árverezne, hogyha nincsen hozzá pénze.

A másik: nem tudom, miniszter úr, megnézték-e, hogy mennyi volt az elmúlt években annak az egyéni gazdálkodói körnek az éves nyeresége, adózás előtti nyeresége, amellyel most 300 milliárdnyi vagy 400 milliárdnyi üzletet akarnak kötni, legalábbis ez a mondás, hogy ők fogják majd megvenni ezeket a földeket. Most ugyan ön ezt nem mondta, de Jakab elnök úr, alelnök úr mondta, hogy 20 százalék önrész mindenképp kell. Tudja, az mennyi, miniszter úr? 60 milliárd forint. Meg fogják azt vizsgálni, hogy aki földet vesz, azt miből veszi? Hogy adózott pénzből veszi, pénzt mos, megnézi ezt valaki? Én azt gondolom, hogy ez egy nagyon-nagyon fontos kérdés, mert az állam nem lehet pénzmosó, és akiket önök emlegetnek, abban a körben hivatalos bevétel... Ebből nagyjából 10 milliárd forint egyébként ezeknek az éves nyeresége, legalábbis az eddigi számítások szerint, ebből kellene fejleszteni, bért, egyebet fizetni, mert csak vannak ott is alkalmazottak, meg ebből kellene akkor megvenni, legalábbis 60 milliárdig, az önrészig. Ezek banki szempontból hitelképes emberek lesznek, akiknek lehet ezt felmutatni, hogy a 20 százalék önrész, de miből? Tehát ez is egy izgalmas kérdés szerintem.

Szó volt az erdőkről. Mi lesz az erdőkkal, amelyeket leválogatnak ezekről a földrészletekről? Mert az nyilván... Ha már eladják, egyébként lehet, hogy az ilyen szórvány-, diribdarab erdőket, amelyek a kis területekkel együtt vannak, jobb lenne eladni, mert csak gondot fognak okozni. Én tehát azt hiszem, hogy nyilván nagy erdőterületek értékesítéséhez soha az életben nem járulnánk hozzá, vagy nem értenénk vele egyet, de én nem tudom, mi lesz azzal, amit meg sem lehet közelíteni. Ki fogja azt majd kezelni, ápolni? Ugyanis rengeteg ilyen probléma lesz.

A lényeg: ezek a fő kérdések nyilván, de arra is választ kellene adni, hogy akkor most valóban úgy gondolják-e, hogy ezek a kistermelőket fogják segíteni, olyan földek, ahol még 36 éves bérleti jogviszony van, mert ezek egy része ilyen, egy része olyan, amelyen 20 éves van. Az ugyan benne van a kormányrendeletben vagy -határozatban, hogy 3 évnél régebbi bérlők lehetnek csak elővásárlással, de azért aki 20 éves bérleti szerződést kötött a múlt hónapban, az, gondolom, eléggé nagy előnnyel indul egy ilyen üzletben, mert kinek kell az a föld, amin még 20 éves bérlet van? Spekulánsnak kell, akinek rengeteg pénze van, és pontosan tudja, hogy az nagyjából a tízszeresét fogja érni tíz év múlva. A külfölditől meg akkor lehetne a földet megvédeni – de ez inkább vélemény –, hogyha maradna az államnál, ahogy ezt Európa nagyon sok országa teszi. Sőt volt olyan – de erről Harangozó

képviselőtársam többet tudna mondani, hiszen ilyen helyen dolgozott –, ahol megvették a földeket, például a hollandok, hogy ne kerülhessen külföldi kézbe.

Én ezekre a kérdésekre szeretnék, miniszter úr, választ kapni, és még mindig nem késő lebeszélni önöket erről a dologról, mert ennek nem lesz jó vége, higgyék el nekem!

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Pócs képviselő úr következik, és azt szeretném kérni, hogy a kérdéseket fogalmazzuk meg viszonylag röviden, hogy utána még legyen idő válaszolni is azokra.

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Ahogy az ülést megnyitotta, a kérdések és a hozzászólások lehetősége gyanánt szeretnék néhány dolgot kiemelni, mindenekelőtt alátámasztani azt, amit Gyórfy elnök úr is elmondott. Hogyha a környező fejlett országokban szétnézünk, akkor mindenhol, Európában kiemelten a generációváltás egy nagyon komoly problémát jelent. A környező fejlett országokban a mezőgazdaságban az állami támogatások, a pályázati feltételek kiírásának az alapja, hogy van-e, aki a gazdálkodást továbbviszi, a generációváltás biztosított-e. Kérdezem én, hogy azok, akik most hangos szóval ellenzik ezt a lehetőséget a családi gazdálkodók és az őstermelők generációváltásának a biztosítása érdekében, ha ők lennének a helyükben, mernének-e 50-60, netán 70 évesen biztos fővel beruházni a saját családi gazdaságukba, amikor az alap nem biztosított, hogy 10-20 év múlva meg tudják-e őrizni azt a földet, amelyen most termelnek, mert azért Magyarországon nem arról beszélünk, mint több más országban, ahol száz meg ezer hektárokat megörökölt valaki az édesapjától vagy akár a nagyapjától.

Hiteltelennek tartom ezzel szemben azokat a támadásokat, amikor – emlékszünk rá – a szocialista kormánynak az idején volt, amikor földért életjáradékot biztosítottak, csak azért, hogy nehogy valaki továbbadja már az utána jövő generációnak a földet. Ezzel a programmal kifejezetten az volt a cél, hogy elvegyék a földet, még a saját földjüket is felajánlják az államnak, csak megbénítsák a családi gazdaságokat, nehogy már valaki továbbvigye azt a gazdaságot, amit az apja meg a nagyapja elkezdett. Ennek a szemléletnek pont az ellenkezője az, ami most történik: szeretnék, ha a kicsikből nagyok lennének, és hogy a generációváltásnak a föld az alapja legyen. És úgy gondolom, hogy különösen hiteltelen a kritika azoknak a szájából, akik annak idején a piaci ár egyharmadáért, hektáronként 3 ezer forintért 2200 hektár földet adtak mondjuk a nagyiványi Lajtós István polgármesternek, aki napi 1 millió forint jövedelemre tett szert csak a földalapú támogatásból, csak a támogatásokból napi 1 millió forint jövedelemre tett szert. Most nem hektáronként 3 ezer forintért kapják a gazdák a földet, hanem licitálnak – licitálnak! –, valószínű, hogy hektáronként több mint 1 millió forintért. Mekkora különbség a szemléletváltás tekintetében!

Én azt szeretném kérni, hogy ha valaki a mezőgazdaság területén felelősen gondolkodik, vagy felelősen hoz véleményt, akkor ne az önös politikai érdekét nézze; azt nézze, hogy a mezőgazdaság, a családi gazdálkodás 10-20-30 év múlva talpon tud-e lenni! Ez ezt garantálja. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Harangozó képviselő úr!

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Először is szeretnék mindenkit üdvözölni az első Ellenőrző albizottsági ülésen. Nem tudom, tudják-e, hogy eddig minden albizottsági ülést megghiúsított a Fidesz azzal, hogy nem jöttek el a fideszes képviselők, így csak konzultációt lehetett tartani, tehát ez

tulajdonképpen egy ünnepi alkalom – lehetne –, azzal, hogy ez az első valóban megtartható ellenőrző albizottsági ülés. Ünnepelni azonban mégsem ünnepelhetünk, sőt egészen elképesztőnek tartom azt, hogy tulajdonképpen nem egy rendes mezőgazdasági bizottsági ülésen vagyunk, hogy nem az Országgyűlés plenáris ülésén tárgyalunk erről a kérdéstről, hanem egyszerűen azért vagyunk most itt, mert két héttel ezelőtt egy országgyűlési képviselői kérdésre a miniszterelnök úr mindenféle előzetes konzultáció nélkül annyit mondott, hogy a földeladással kapcsolatos kormányrendeletet most írtam alá, holnap megjelenik a Közlönyben, tessék tájékozódni onnan – és ezzel elintézte az országgyűlési képviselőkkel való konzultációt.

Gondoltam, hogy ezek után, hogyha ez ilyen sürgős, és ezt így intézte a kormány, akkor itt majd valami komoly érveket fogunk hallani, hogy milyen armageddon fenyegeti Magyarországot, hogy most így, sürgősen, azonnal fel kell élni ezt a vagyont, és át kell játszani valakinek – mert nyilván ennyi idő alatt azért, hogyha ez nincsen előre lezongorózva, akkor nagyon nehéz lesz megvalósítani –, tehát vártam az érveket. Sajnos a miniszter úr szájából egyetlenegy érvet sem hallottam, hogy miért kellene eladni a magyar földet. Annyit mondott a miniszter úr, hogy a magyar föld a magyar gazdáké kell hogy legyen.

Ezek után, amikor Győrffy képviselőtársamat hallgattam, ő már próbált érvelni amellelt, hogy miért kellene ehhez eladni a földet, és többek között megemlítette itt azt is, hogy a földtörvény Brüsszel által meg lett támadva, és jó eséllyel elbukhat ez a földtörvény... *(Győrffy Balázs: Én ilyet nem mondtam!)* Hogyha arra hivatkozik, hogy Brüsszel megtámadta a magyar földtörvényt, akkor, gondolom, attól tart, hogy elbukhat a magyar földtörvény. Akkor nézzük meg, mi történik akkor, hogyha elbukik a magyar földtörvény! Akkor védtelenné válik a magyar föld, jöhetnek a külföldi vásárlók is. Ha jöhetnek a külföldi vásárlók, akkor vajon mikor lehet jobban megvédeni a magyar földet: ha az állam tulajdonában van, és az államot nem kötelezheti senki arra, hogy eladja külföldieknek, vagy hogyha magánkézben van, és a magánszemélyeknek ki mondhatja meg, hogy kinek adják el a földet vagy nem? Persze lehet erre azt mondani, hogy van 20 év elidegenítési tilalom, de akkor szeretném itt felidézni azt, hogy egy korábbi ellenőrző albizottsági ülésen – ami persze nem volt hivatalos ülés, mert nem volt megfelelő létszámú kormánypárti képviselő, de azért konzultációt tartottunk –, amikor mi azt firtattuk, hogy az állami földbérleteknél most nyilván azért adják oda bérbe ezeket a földeket a haveroknak, akik bevállalnak mindenféle kötelezettséget, amit nem fognak majd betartani, mert ezeket a földeket úgyis meg fogják majd venni, akkor az volt az államtitkár úr, Bitay államtitkár úr válasza, hogy: á, hogyan, 20 éves bérlet van, nem lehet ezeket megvenni, 20 évre bérbe kapták azokat. Eltelt két év, és – lássunk csodát! – születik egy kormányrendelet, és máris el lesznek adva ezek a földek azoknak a bérlőknek, akik igen vitatott körülmények között kapták meg ezeket a földeket, hiszen a miniszter úr arról nem beszélt, de ezeknek a bérlőknek elővásárlási joguk van.

Azt mondta a miniszter úr, hogy a nagybirtok nem tud földet vásárolni. Miniszter úr, Mészáros Lőrinc kisbirtok vagy nagybirtok? Mészáros Lőrinc földműves? Hogyan van az, hogy több mint 1500 hektáron gazdálkodik, de kisbirtokosnak számít? Ja, hogy nem írtak bele családi összeszámlálási kötelezettséget? Így persze könnyű majd a 300 hektárokat teljesíteni, csak négy családtag kell hozzá, és már rögtön 1200 hektár lesz. Aztán kérdezném, hogy elővásárlási joga lesz azoknak, azok vehetik majd meg, akikről jogerős bírósági döntés mondta ki mondjuk a Bükk Nemzeti Parkban hamisítás útján lettek bérlők, amikor is egy nemzeti park által megbízott, pontosabban a Nemzeti Földalap által a nemzeti parkhoz odaküldött ügyvéd meghamisította a listát, hogy kik juthatnak földhöz és kik

nem, és ez alapján egy fideszes érdekkör jutott egyébként 500 hektár és a környéki... (Dr. Fazekas Sándor közbeszól.) ...a környéki földekhez? Akkor majd ők is elővásárlási joggal fognak rendelkezni? (Közbeszólás a kormánypárti padsorból: Figyelni kellene!)

Aztán szó volt arról, hogy a közös agrárpolitikában nehéz érvényesülni. Igen, a mai közös agrárpolitika alapvetően az iparszerű növénytermesztésnek kedvez a legjobban, aki azt csinálja, nem kell hozzá sok embert foglalkoztatni, viszonylag jó haszonnal lehet magát a mezőgazdasági tevékenységet is folytatni, és közben jön hozzá az uniós támogatás, ebből szépen meg lehet élni. Csakhogy ebből egy-két család szépen meg tud élni, miközben a falvakban az embereknek nincs munkahelyük, nincs megélhetésük. Pont ezért kellene állami kézben tartani ezeket a földeket, mert amikor bérbe adom, akkor elő lehet írni, hogy tessék állatot tartani, mert ott embereket kell foglalkoztatni, előnyben tudom részesíteni azt, aki kertészettel akar foglalkozni – így lehet munkahelyet, megélhetést nyújtani az embereknek. Tudja, miniszter úr, Magyarországon ma körülbelül 200 ezer tejelő szarvasmarha van, Hollandiában 10 millió, lehetne hova fejlődni, csak az kellene, hogy az államnak eszközei legyenek, és nem azzal kellene foglalkozni, hogy hogyan lehet a fideszes sleppet jól kistafíringozni még egy kis földdel, hogy aztán az egész vidéken meg lehessen erősíteni a politikai befolyásukat.

Szóval én nem hallottam olyan érvet, amely engem meg tudott volna győzni arról, hogy ez nem egy elképesztő, felháborító újabb lenyúlás, annak a lehetőségnek is az utolsó elpuskázása, hogy az állam érdemben munkahelyeket, megélhetést, felvirágoztatást tudjon nyújtani a vidéken. Nagyon sajnálom, hogy azok után, hogy ez az első alkalom, hogy erről beszélhetünk – valószínűleg az utolsó is, hiszen október 15-én önök liciteket akarnak elkezdni –, annyit tudok ígérni, hogy mi is azon leszünk, hogy ezt minél kisebb sikerrel tudják végrehajtani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. (Jelzésre:) Magyar képviselő úr, és utána Szabó Timea képviselő asszony következik. (Gyórfy Balázs: Nem felváltva megyünk?) De, csak először az albizottság tagjainak kell szót adnom. (Gyórfy Balázs: Mint a Gógös Zoli?) Amikor ő jelentkezett, akkor még nem voltak más jelentkezők. (Gyórfy Balázs: Jó!)

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Az idő rövideje miatt én is inkább a kérdésekre hagyatkoznék. Én is azzal kezdeném, amivel Gyórfy Balázs abbahagyta, hogy akié a föld, azé az ország, ugyanis pontosan ezen jelmondatot érzem leginkább veszélyben azzal kapcsolatban, ami itt zajlik. A magyar emberek minimum 25 éve azt nézik, hogy az állami tulajdon gyakorlatilag lenullázódik, miközben az államadósság soha nem látott mértékekig ugrott fel, és minimum ellentétes és rendkívül aggasztó ez a folyamat, hiszen hogyha elherdáljuk az állami vagyont, akkor legalább az lenne a minimum, hogy az államadósságtól megszabaduljunk – de tényleg nem ez zajlik.

Egy normális országban, én is úgy gondolom, hogy ha már eszébe is jut egy kormánynak egy ilyen elképesztő húzás, amely abszurd, főleg egy magát jobboldali, konzervatív, nemzeti kormánynak tituláló kormány esetében, akkor tényleg az a minimum, hogy az Országgyűlés dönt róla, hiszen itt azért nagyon komoly közvagyonról van szó, amit ilyen formában egy rendelettel gyakorlatilag eldugva a tulajdonosok elől, a magyar emberek elől, mind az információt, mind pedig a történet megismerésének a lehetőségét, vitatjuk meg, ami szerintem tényleg elképesztő. Azokat az érveket pedig, amelyek elhangzottak mellette, nem tartom elfogadható érveknek, hiszen mondjuk ha a brüsszeli eljárásból indulunk ki, és ha a legrosszabb

forгатókönyv lát napvilágot, és még ez a harmatgyenge földforgalmi törvény is elbukik, és valóban társas vállalkozások is földtulajdonhoz juthatnak ugyanolyan feltételekkel, mint magánszemélyek, akkor a lehető legnagyobb biztonságban éppen az államnál lenne a föld, és ha ehhez kétharmados törvény kell, mert attól tartanak, hogy jön egy önöknél is rosszabb kormány, amely esetleg majd a megváltozott körülmények között akarja ezt a földet eladni, akkor itt most fel tudom ajánlani a Jobbik támogatását, és hozzunk létre egy olyan sarkalatos törvényt, amely biztosítja ezt, és elkerüli a későbbi problémákat.

Szintén hazug érvnek tartom azt is, hogy most erre a 300 milliárd forintra szüksége van a költségvetésnek, és hogy ez mennyire jól fog jönni, hiszen ez messze nem 300 milliárd forint; azért ebből illó lenne levonni azt, hogy az állam örökre elesik a bérleti díjtól, illetve, ahogy most megtudtuk, a Budapest Bankon keresztüli kedvezményes konstrukciónak is, gondolom, komoly, adófizetőket terhelő ára van, amit szintén bele kell számítani, tehát a végeredmény tényleg az lesz, hogy úgy jutadják a föld javarészt egy meghatározott körhöz, mert én ezt borítékolom, hogy ezt az adófizetőikkel finanszírozzák meg gyakorlatilag.

Az agrár-generációváltás kapcsán pedig, amit érvként hallottunk, szintén azt kell mondanom, hogy ez a folyamat éppen az ellenkezőjét erősíti, hiszen a legtöbb esetben akiknek most át kellene venniük a gazdaságot, vagy egyáltalán meg kellene fiatalítani a szakmát, és előről el kellene indítaniuk egy gazdaságot, azoknak épp az lenne nagy segítség, ha az állam akár kedvezményes bérleten keresztül, mondjuk összekapcsolva egy demográfiai programmal tudna biztosítani számukra termőföldet, nem pedig az, hogy most rendkívül gyanús körülmények között és elővásárlási joggal felruházott illetők szerezhessék meg ezeket a földterületeket. Biztos vagyok benne, hogy javarészt nem azok a fiatal, várt gazdálkodók fognak megjelenni, amit egyébként itt a kommunikációban hallhattunk.

Azt sem értem egyébként, hogy mikor változott meg ennyire a hozzáállásuk ehhez a kérdéshez. Ötödik éve vannak egyhuzamban kormányon, soha nem hallottuk még azelőtt, hogy ilyen tervek lennének, sőt a Nemzeti Vidékstratégia homlokegyenest ellenkezőleg fogalmaz, amit egyébként kormányülésen is elfogadtak, és szeretnek rá hivatkozni is, hogy az állami szerepvállalást, az állami tulajdont növelni kell ezen a területen. Jó lenne tehát, ha valaki tájékoztatna minket arról, hogy mi történt itt, hogy most pont az ellenkezőjéről tudnak hirtelen nagyon komoly érvelésekbe belevágni. Nem tudom, hogy ez mikor változott így meg önökben.

Arra is kíváncsi lennék így zárszóként, és nyugtassanak meg, hogy azoknak a bérlőknek, akik – fogalmazzunk úgy: – mindenképpen vitatott körülmények között jutottak korábban az állami földekhez, azoknak az ellenőrzése tovább fog zajlódni, tehát tényleg nem arról van szó, hogy most akkor megpróbáljuk őket fedezni egy földeladással, hanem azokat, amiket bevállaltak, amikor a bérleteket megnyerték, azokat, remélem, azért leellenőrizzük, legalább időarányosan, hogy valóban teljesítették-e, és ha nem, akkor várnánk a szankciókat, mert gyanítom, hogy itt ez is egy fontos érv volt a háttérben, hogy ne lehessen őket lebuktatni.

Maradt fél óránk, úgyhogy tovább is adnám a szót, hogy azért még próbáljunk meg érdemi válaszokat is kapni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr.

Elnézést, annyit szeretnék mondani, hogy jóllehet a politikai nézeteimet tekintve a liberalizmus távol áll tőlem, ellenben az ülés vezetésénél kifejezetten liberálisan szeretném vezetni az ülést. Először a bizottság tagjainak kell hogy szót adjak, és azt követően az érdeklődő vagy itt lévő többi képviselőtársunknak. Amikor Gógös képviselő úr jelentkezett, akkor a bizottság többi tagja még nem jelentkezett,

ezért kaphatott előbb szót. Most már a bizottság tagjai hozzászólásainak – mondjuk úgy: – a végére értünk. Szabó Timea képviselő asszony, aztán Jakab István képviselő úr, alelnök úr következik.

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Miniszter úr, a kormány szerint akié a föld, azé az ország. Tehát önök szerint Mészáros Lőrincé az ország, a fideszes haveroké az ország, vagy pontosan kié az ország? Önök azt állítják, hogy a feladatuk a magyar gazdák segítése. Mészáros Lőrinc magyar gazda? Ha önök a gazdákat segítik, akkor miért rabolták el a kishantosi biogazdaságot? Ők nem voltak megfelelő gazdák? Ők nem végeztek hasznos tevékenységet a magyar földön?

Miniszter úr, az Alaptörvény P) cikkelyének első bekezdése szerint a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők, a vízkészlet, s a többi, védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A miniszter úr szerint nem sérül-e abban az esetben az Alaptörvény P) cikkelye, hogyha önök most privatizálják az állami földeket, hiszen az Alaptörvény ezt egyértelműen állami feladatként jelöli meg.

A miniszter úr elmondta beszámolójában, hogy két hét alatt bírálják el 103 ezer embernek, potenciálisan 103 ezer embernek a licitálását vagy jelentkezését az állami földekre. Ezt milyen apparátussal kívánják elérni, hogy két hét alatt százezer embernek elbírálják ezt a jelentkezését? Nyilvánosak lesznek-e ezek a bírálatok? Mekkora apparátussal kívánják ezt megtenni? Vagy ezek önök szerint... Nem tudom, látta-e a Tanú című filmet, vagy már úgy állnak hozzá, hogy ez már az ítélet?

Szeretném további megkérdezni azt, hogy hogyan került kiválasztásra a Budapest Bank, és mit jelent pontosan az ön által állított mondat, hogy a földvásárlást a Budapest Bankon keresztül segítik. Erről hogyha lehetne részleteket hallani! És itt abba is hagyom, hogy még akkor legyen idő válaszolni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Jakab képviselő úr, a parlament alelnöke, parancsoljon!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Kérdés helyett néhány nagyon rövid észrevétel, elnök úr, köszönöm a lehetőséget. Itt az érvrendszerek kapcsán nem lehetőségem, kötelességem megszólalni, hisz én vettem fel először, tegyük tisztába a dolgokat, és köszönöm a kormánynak azt, hogy elfogadta, és hajlandó volt vele érdemben foglalkozni. Azt az időszakot éljük, amikor egy hétéves költségvetési időszak kezdődik az Európai Unióban, azt, amikor nem tudjuk, hogy milyen lesz a következő európai uniós költségvetési időszak, milyen támogatás lesz, lesz-e, lesz-e területalapú támogatás, lehet-e felhalmozás, lesz-e elég erőforrás ahhoz, hogy kellőképpen versenyhelyzetbe kerüljünk. Most, ebben a szituációban, ebben a helyzetben el kell dönteni, hogy bérletet fizet a gazda hosszú távon, vagy a bérlet összegével megváltja a saját földjét, úgy, hogy 20 százalék saját erőt kifizet.

Az első reagálás – engedje meg Gógös képviselőtársam! –: nem 300, 500 meg ezer hektárakban gondolkodunk, hanem 5, 10 vagy 15 hektárakban, és annak a 20 százaléka, azt gondolom, minden gazdaember számára előteremthető vagy a saját vagy a közvetlen családtagjai számára.

A másik dolog: a gazdaember nem egy évre, tíz évre vagy 15 évre gondolkodik, a gazdaember családokban gondolkodik, a gyerekeiben gondolkodik, a gazdaember a családja jövőjében gondolkodik. Ennek értelmében viszont azt gondolom, hogy ha a családok összefognak, és valóban versenyképesebb gazdaságokat tudnak kialakítani, az valamennyiünk érdekét szolgálja. Nem politikai cirkuszokat akarok, tehát nem szívesen hivatkozom meg, de nagy értékesítési egységeket nem ez a kormány és nem a

mi képviselőtársaink dolgozták ki és találták ki. Azt gondolom... *(Gyórfy Balázs és Gógös Zoltán közbeszól.)* Azt gondolom, hogy az, hogy végre a kisebb... *(Közbeszólások. – Az elnök csenget.)* Tehát több mint 60 ezer hektár összterület esetében a kisebb területeknek az értékesítése megtörténik, azt gondolom, hogy ez valamennyi gazda számára megoldást jelent, mert végre nyugodtan a saját tulajdonát tudja művelni, és nem kell kerülgatnie vagy pedig külön évente érvényesíttetni azt a szerződést, amelyet korábban az NFA-val megkötött.

A harmadik: ahhoz, hogy végleg a tulajdona legyen, és a tulajdonán mondjuk egy öntözésfejlesztést megvalósítson, ahhoz, úgy gondolom, stabil helyzet kell, tulajdon szükségeltetik.

És talán még egyetlen dolgot: az elkövetkező időszakban ez a 360 vagy 380 ezer hektár, meglátjuk majd, mekkora lesz a terület a végén, amit szeretnék képviselőtársam felé jelezni, az az, hogy ez licit, itt nem átadása lesz valakinek, nem ajándékozás lesz, hanem nyilvános licitre elmennek az emberek, és ajánlatot tesznek, és egymással is versenyeznek. Egyszerűen nem tudom értelmezni, szóval valahogy jó lenne, ha tényleg közösen értelmeznénk bizonyos kifejezéseket, hogy mit jelent az, hogy nyilvánosan, liciten, közjegyző jelenlétében, a legtranszparenssebben lehet hozzájutni a földekhez. Azt gondolom, ezt értelmezni kellene közösen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Úgy látom, egy jelentkező van már csak, Sallai képviselő úr. Kérem, viszonylag röviden, hogy utána akkor a válaszokra is legyen lehetőség.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): *(Hangosítás nélkül:)* Nagyon-nagyon rövid leszek, és tisztelettel elnézést kérek a késésért. Arra lennék kíváncsi, hogy elhangzott-e a felvezetőben azt, hogy elismeri-e a kormány, hogy a pályázati rendszer megbukott és nem működik, és nem tudja a foglalkoztatást úgy elősegíteni, ezért kell-e változtatni rajta. Mert hogyha működőképes lenne a rendszer, úgy, ahogy azt mondták az elmúlt három évben, akkor nyilvánvalóan nem kellene a rendszert ilyen szinten átalakítani. Tehát megtörtént-e az a felismerés, hogy hibás úton jártak idáig, vagy volt-e az indokok között ilyen?

Jakab alelnök úrnak hadd mondjam el, hogy pont a legfontosabb érv, amit elmondott, ellene hat a saját meggyőződésének. Abból adódóan, hogy fogalmunk nincs arról, hogy 2020-tól milyen lesz a közös agrárpolitika és milyen lesz a támogatási rendszer, ezért lenne létkérdés az, hogy az állam megtartsa a tulajdonát, és majd akkor tudjon korrigálni és hatással lenni a versenyhátrányt szenvedő gazdálkodóknál. Most lemond arról a jogáról, hogy 2020-tól, amikor lehet, hogy se területalapú, se pedig más olyan támogatás nem fogja segíteni a gazdálkodókat, ami versenyképessé teheti őket az Európai Unióban, az rendelkezésre állna. Tehát pont ez az egyik legfontosabb érv, ami miatt nem szabad eladni azt a földet.

A licitekről tényleg csak röviden. Valóban, Szabó Timea képviselőtársam nem pontosan fogalmazott, amikor a licitek személyi háttérére utalt. Arról van szó, az NFA-törvény világosan meghatározza azt, hogy ki vehet részt ezekben a munkában, kinek a feladat- és hatásköre, kinek az illetékessége ez. Jelen pillanatban az, ami elhangzik, hogy kik fogják ezt megcsinálni, és milyen személyi állományt igényel, az nem áll rendelkezésére az NFA-nak. Vagy jogszabályellenesen be kell vonni külső erőforrásokat, ami akkor nyilvánvalóan NFA-törvény ellenesen fog bekövetkezni, vagy pedig hogyha nem, akkor lehetetlenség lesz ezt megvalósítani. Tehát itt világosan felmerül egy olyan aggály, hogy vagy nem csináljuk meg, vagy jogszabályellenesen csináljuk meg, másképp nem lehet.

Legutolsóként arra a 10-20 hektárra, amit szintén Jakab alelnök úr mondott, hogy kis birtoktestekről beszélünk. Tessen nekem megmondani, hogyha a miniszter úr válaszol, hogy miért, lesz olyan szabály, hogy egy licitáló csak egy birtoktestre pályázhat? Nem vehet meg tízet ebből, és akkor már 100 hektárt vett, csak tízszer tíz hektárt, vagy esetleg 20-at, és akkor már 200 hektárt? Mi gátolja ezt? És még... *(Jakab István: Nem ebben az összefüggésben mondtam, egészen más összefüggésben említettem...)* Arról van szó *(Jakab István: A sajtóterő-biztosítás kapcsán említettem.)*, hogy mindig...

ELNÖK: Alelnök úr!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): *(Hangosítás nélkül:)* ..., hogy mindig elhangzik ez az összeg.

És akkor még egy utolsó szó arról, hogy szintén Jakab alelnök úr mondta azt, hogy definiáljuk akkor, hogy mi a licit, meg mit jelent a licit. A licit nyilvánvalóan nem pályázatot jelent, az világos. A licit egy dolgot jelent: akinek több pénze van, az diktálja a feltételeket, az tudja elvenni, aki a legtöbbet mondja, és nem a magyar kisgazdálkodók mondják a legtöbbet, nem az önök állítólagos célcsoportjánál, a kis és családi gazdálkodóknál van a legnagyobb tőke, nem ők azok, akik a legtöbb pénzt tudják mondani a liciteken. *(Pócs János közbeszól.)* És mindemellett ne felejtjük el azt, hogy a 2012-es pályázati körben, azt hiszem, itt nemrégén közzétettem a listát többek között a Fejér megyei pályázókkal, azoknak nem kell részt venniük a liciten, mert meglesz a kifüggesztés, és a földforgalmi törvény alapján meglesz az elővásárlási joga, hiszen a pályázók egy része már megvan, hogy három éve birtokolja használatban a földet, tehát még ez sem jelent megfelelő korlátot. Tehát a „licit” kifejezés, hogyha értelmezzük, azt jelenti, hogy akinek a legtöbb pénze van, aki a legtöbbet tudja adni érte, akinek a legjobban megengedi a lehetősége, az lesz a nyertes, nem pedig az önök célcsoportja. Köszönöm. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Köszönöm. Képviselőtársaim, nem egymással beszélgetünk, mindenki elmondta a kérdését, véleményét, majd azt követően a válaszokat is meghallgatjuk. *(Jelzésre:)* Font elnök úr jelentkezett még. Parancsoljon!

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Az eddig elhangzottak szerintem hűen bizonyítják azt, hogy miért volt több ellenőrző albizottsági ülés is határozatképtelen. Arról van szó, hogy az ellenzék, miután nem talál más felületet a vélt igazságai kimondására, egyszerűen összehívhatja a Mezőgazdasági bizottság Ellenőrző albizottságát *(Harangozó Gábor István: Ez a parlament!)*, és teljesen mindegy, hogy ennek az Ellenőrző albizottságnak egyébként mi lenne a feladata: ellenőrizni lefolyt eseményeket, megnézni, hogy úgy történt-e *(Gógös Zoltán: Földbérlet!)*, politikai kommunikációs felületnek használja.

Mi történt itt? – csak egy-két hozzászólást hadd idézzek az ellenzéktől! Előkerült újra Mészáros Lőrinc, Kishantos, a Bükki Nemzeti Park, s a többi. De, elnézést, mire tetszettek itt összehívni egyáltalán ma azt az Ellenőrző albizottságot *(Szabó Tímea: Erre, ezek történtek, nem?)*, amelynek még nincs mit ellenőriznie, mert még az események nem folytak le? *(Szabó Tímea közbeszól.)*

ELNÖK: *(Szabó Tímeának:)* Képviselő asszony!

FONT SÁNDOR (Fidesz): Majd utána lehetne, amikor netán decemberben megtörténnek *(Harangozó Gábor István: Azt kérdeztem, hogy lesz-e elővásárlási*

jog.), véleményünk szerint helyesen, a magyar kis-, középgazdálkodókat segítő földeladás, meg lehetne nézni esetleg az önök által kedvelt módon, hogy vajon kik nyertek. És én tudom, hogy majd mindig lesz olyan, akiket önök megkritizálnak, hogy nekik nem szabadott volna nyerni. Az eddigi földbérlet folytatásaképpen a földtulajdonszerzést, tartok tőle, ugyanolyan politikai ellenállás fogja követni, mint amit önök a földbérletrendszerrel alkalmaztak. *(Lázár János megérkezik az ülésre.)*

Miről volt szó? A magyar gazdálkodóknak föld kell, erről szólt a MAGOSZ döntése, erről szólt a Nemzeti Agrárkamara döntése. Ez meg is mutatkozott már a földbérlésnél is: egy kiírt területre 10-15-en jelentkeztek. De – milyen gonosz az élet! – csak egy nyertes lehet, ami azt jelentette, hogy 9 vagy 14 vesztes ember volt, sértett ember, akik elrohantak sokszor önökhöz panaszkodni, és önök mindig tízszer annyi panaszost tudtak felmutatni, mint amennyi nyertesként, úgy gondolom, örömtelien gazdálkodott. De mégiscsak az történt, hogy 600 helyett 7 ezer gazdálkodó van már, aki állami földeken gazdálkodik, és ennél sokkal több lesz, aki most majd tulajdonban fog végeredményben gazdálkodni. De önök akkor sem ezt a tízezer vagy több tízezer személyt fogják nevesíteni, hogy ők milyen jól jártak, hanem azt az egy-kettőt, aki önöknek valamiért politikai ellenfele, és – az önök szóhasználatával élve: – valamilyen módon a Fideszhez köthetők. Na, ekkor önök természetesen megint ellenőrző albizottsági ülést fognak majd összehívni az elnök úr vezetésével, és mindenféle politikai sérelmeiket ezen albizottságon keresztül szeretnék kifejtetni.

Na, ezért tartottuk például azt elképzelhetetlennek, hogy ha itt most visszaidéznék, hogy hány albizottsági ülést hívtak össze, és milyen témákat jelöltek ott meg, azok között volt olyan, aminek kutya semmi köze nem volt a mezőgazdasághoz – mégis ezt az albizottságot találták meg, hogy politikai üzenetüket kifejezzék. *(Gógös Zoltán közbeszól.)* Erre nem való véleményünk szerint az albizottsági ülés, és – mint ahogy említettem – véleményem szerint az eddig elhangzottak ezt hűen tükrözik *(Magyar Zoltán: Mi sem itt akartuk megbeszélni!)*, hogy újra a politikai sérelmek kerültek felszínre. Talán Sallai R. Benedek volt az, aki technikailag néhány olyan kérdést tett fel, vagy elmélkedést, amely az ügy lefolyását jelenti *(Gógös Zoltán: Miért, én nem?!)*, hogy hogyan történik, hogy tájékoztassuk a gazdálkodókat, hogy legyenek szívesek figyelni, mi fog történni, hol kapnak információt, milyen rendszerben működik, és mi lesz a végeredménye, hány napos lesz a lefolyása, mikor kerülnek végre birtokba, mi lesz a jelenlegi bérlők sorsa, hogyha nem ők lesznek a nyertesek, mi lesz az új tulajdonosnak a feladata és kötelezettsége, hogyha közben egy bérlőt talál a földön. Ezek az izgalmas kérdések szerintem, és nem azok a politikai lózungok, amelyeket újra előhozhatnak itt bizottsági ülést színelve. Köszönöm szépen. *(Gógös Zoltán: Egy mondat!)*

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. *(Gógös Zoltán: Csak egy mondat!)* Egy pillanat, képviselő úr! Nem tisztem...

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Elnök úr, csak miután megjött Lázár miniszter úr, én...

ELNÖK: Képviselő úr, mindjárt szót adok. *(Gógös Zoltán: Ja, jó, bocs!)* Nem tisztem a bizottsági ülésen belül akár mondjuk politikai vitát lefolytatni, azt azonban határozottan visszautasítom Font elnök úr részéről, hogy ezt a bizottságot csak akkor hívjuk össze, vagy sok esetben olyankor hívtuk össze, amikor nem mezőgazdaságot érintő kérdésekről volt szó. Az, hogy létezik ilyen Ellenőrző albizottság, a parlamentarizmusból fakad, azt én elnökként egyébként, ahogyan mondtam, mindig akkor hívtam össze, amikor ezt ellenzéki képviselőtársaim kezdeményezték, és

egyébként kifejezetten mezőgazdasági témához vagy a mezőgazdasághoz kapcsolódó kérdések révén hívtuk össze.

Most akkor még 30 másodpercben szót adok Gógös képviselő úrnak, mert utána viszont a válaszokra fog majd sor kerülni, és még Lázár miniszter urat is meg kell majd kérdeznem. De Gógös képviselő úr 30 másodpercben.

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Igen, csak miután a miniszter úr itt van, azt szeretném megkérdezni – és lehet, hogy erre az államtitkár úr fog majd válaszolni –, hogy igaz-e, hogy a Gorzsa Zrt.-nek a bérbeadásánál a korábbi gyakorlattól teljesen eltérő feltételeket alkalmaztak a második körben, miután az első körben sok jelentkező volt, hogy ráterhelték a cég által végzett beruházási értéket a területekre. Ugyanis ezt egyetlenegy cégnél nem csinálták, mert akkor nyilvánvaló, hogy senki nem pályázott volna. Tehát igaz-e ez, és ha igaz, akkor nem gondolják-e, hogy ez egy elég galád dolog volt? Erről majd a miniszter úr véleményét is kérdezném, aki köztudottan valamilyen szinten, nem túl nagy szinten, de tulajdonos, hogy igazságos-e az, hogy más módszereket alkalmaznak Fidesz-közeli vállalkozásoknál, ennél a konkrét esetről, mert így maradhatott meg Nagyszentjános, Csepreg, Gorzsa, és így nem maradhatott meg Mezőhegyes, Komárom, a Hód-Mezőgazda Zrt., ahol ugyanazok voltak-e a technikák, igaz-e ez?

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. *(Jelzésre:)* És akkor még utoljára, a kérdések utolsó részében szintén 30 másodpercet kap Gyórfy képviselő úr.

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): Jó, köszönöm szépen. Nagyon gyorsan hadd reagáljak! Gógös Zoltántól hallottunk egy nagyon durva gazdaellenes kirohanást, amelyben ő kifejtette, hogy az összes családi gazdálkodó adócsaló *(Gógös Zoltán: Ezt nem mondtam!)*, amit szeretnék visszautasítani. Figyelmébe ajánlanám a 2009-es szerződés-hosszabbításokat, Bábolna, Újfehértó, Kerteskő esetében az értékesítési egységeket.

Harangozó Gábor képviselő úrnak szeretném mondani, hogy a földtörvény tanulmányozása után látszik, hogy 3 éves használat kell ahhoz, hogy elővásárlási jog keletkezzen. Ez a Földet a gazdáknak! program esetében 762 főt érint, a most értékesíteni kívánt terület 4,5 százalékát, a korábbiakat önök adták bérbe.

A következő... *(Harangozó Gábor István: 10 másodperc!)* Sallai R. Benedeknek egy nagyon kedves mondata volt még korábbról, hogy gazdálkodóként egyetért ezzel a programmal, politikusként nem. Kérdezném, hogy és mint jobbkezes ember és mint családapa mi a véleménye. Köszönöm szépen. *(Sallai R. Benedek: Válaszoljak?)*

ELNÖK: Nem, nem, köszönjük. Szeretném kérni... *(Harangozó Gábor István: 10 másodperc, nem több!)* Harangozó képviselő úr, 10 másodperc, és utána Lázár miniszter úr kap szót.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP): Csak mert megemlített Gyórfy képviselő úr, és próbálja... Na, mindegy! 10 másodpercet mondtam. A 12 állami gazdaság, amit a Fidesz, az első Orbán-kormány, amikor megbukott, és odaadta a haveroknak, ott is lejárt a... *(Gyórfy Balázs: És az MSZP? Százat!)* Ott is lejárt a 3 év, akiknek most elővásárlási joguk van, ez 160 ezer hektár a 380 ezerből. Jól mondom, miniszter úr? *(Gyórfy Balázs közbeszól. – Font Sándor: A szocialisták 140 állami gazdaságot adtak oda! – Közbeszólások.)*

ELNÖK: Képviselőtársaim, köszönöm szépen az észrevételeket. *(Gyórfy Balázs Harangozó Gábor Istvánnak: És ti hányad adtatok oda? – Font Sándor: 140-et!)* Képviselőtársaim... *(Gyórfy Balázs: 140-et! – Közbeszólások.)* Képviselőtársaim, legyenek szívesek!

Közben tisztelettel köszöntöm Lázár miniszter urat, aki szintén megérkezett az Ellenőrző albizottság ülésére. Jóllehet előterjesztést már hallottunk, illetőleg a képviselői kérdések elhangzottak, szeretném megkérdezni Lázár képviselő urat – ez egy rendhagyó dolog –, hogy előterjesztőként kíván-e most esetlegesen egy pár mondatot szólani.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először is szeretném megköszönni a meghívás lehetőségét, és elnézést kérek, hogy a múlt hetekben nem tudtam az önök rendelkezésére állni idő hiányában. Most munkatársaimmal együtt, illetve minisztertársammal együtt állok a rendelkezésükre. Fazekas miniszter úrral azt beszéltük meg, hogy először ő válaszol a kérdésekre, utána a hozzám érkezett kérdésekre, illetve további kérdésekre szívesen válaszolok, és kiegészítem, amit elmond.

ELNÖK: Köszönöm, miniszter úr. Akkor ebben az esetben a kérdések, vélemények végére érve megadom a szót az előterjesztőknek az elhangzott kérdésekkel kapcsolatosan, és természetesen nemcsak a miniszter úr, hanem amennyiben szándékoznak kiegészíteni, hozzátenni bármit az államtitkár urak, akkor majd nekik is. Először akkor, miniszter úr, parancsoljon!

Válaszok, reflexiók

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Meg kell hogy mondjam – nem akarok megbántani senkit sem –, hogy elképesztő felvetéseket és véleményeket hallottam az ellenzektől. Ha jól látom, az ellenzék a magyar földet akarja megvédeni a magyar gazdától, a magyar földművesektől mondvacsinált indokokkal, nevekkel dobálózva, a jogszabályi ismeret teljes vagy részleges hiányáról tanúbizonyságot téve. Tehát, tisztelt bizottság, tisztelt elnök úr, mondom, én nem akarok senkit sem megbántani, de azért a magyar föld a legjobb kézben mégiscsak a magyar gazdánál van. *(Gógös Zoltán: Csak nem az övék lesz!)* Ez az alkotmánnyal teljes mértékig összhangban van, eddig is a magyar földtulajdonosoknál és a magyar gazdánál volt a mezőgazdaságilag művelhető területnek a legnagyobb része. Tehát szerintem a magyar gazdák véleményét komolyan kell venni, és azt a szándékot is komolyan kell venni, és mi komolyan is vesszük, hogy ők földet akarnak venni; hozzátéve azt, hogy van itt olyan ellenzéki képviselő, akinek jó volt ez a földtörvény, amikor ő akart földet venni, most, amikor más akar földet venni, akkor pedig hirtelen kiderül, hogy többféle probléma van vele; hozzátéve azt, hogy itt többen vannak olyan pártból, akik megszavazták az NFA-törvény kétharmados részét is, személy szerint is vannak, akik azt megszavazták, most pedig támadják. Én tehát azt hiszem, hogy az elhangzott kérdéseket, hozzászólásokat úgy az összes körülményre figyelemmel kell megítélni, és nem kell féltetni a magyar földet attól, hogy a magyar gazdának a tulajdonába kerül, különösen hogyha egy olyan garanciarendszerrel, amit említettem. Mi a magyar gazdákért dolgozunk, és szerintem ez elég indok arra, hogy segítsük az ő földhöz jutási elképzeléseiket.

Sok kérdés volt. Gógös Zoltán kérdéseire az egyik nagybirtokkal kapcsolatban: tipikus nagybirtokpárti érvelést hallottunk Gógös Zoltán kérdéseinek az első felében,

utána pedig egy kisbirtokospártit, remélem, ezt valahol összhangba tudja hozni (*Gőgös Zoltán: Összhangban van!*), különösen azzal a kormányzati terepen végzett munkával, amiről szerintem itt elhangzott, hogy illő szerénységgel kell Gőgös képviselő úrnak hozzászólni. Igen, dicsekedhet több ezer hektár kivágott szőlővel (*Gőgös Zoltán: Személyesen vágtam ki mindet!*), több bezárt cukorgyárral mint államtitkár, és azt hiszem, hogy még a vágóhidakról is lehetne szót ejteni, amelyeket szinte minden járásban sikerült bezáratni. Tehát biztos egy nagyon autentikus (*Gőgös Zoltán közbeszól.*), alapos felkészülésről van szó a hozzászólást illetően.

Ha rajtam múlna, egy nagybirtok sem lenne Magyarországon, képviselő úr, úgyhogy én erre a mezőhegyesi felvetésre ezt szeretném mondani. (*Gőgös Zoltán közbeszól.*) A vizsgálatot az NFA lefolytatta, a jelentést megkaptam, alaposan át fogom tanulmányozni, és ezt követően fogom önt tájékoztatni róla.

A következő: a Budapest Bank hogy merült fel? Itt a miniszter úrnak hagyom meg a válaszadás lehetőségét, hiszen őhöz tartozik ez a terület.

A következő kérdés: 103 ezer földműves, nézzük-e, hogy az elmúlt egy évben mivel foglalkozott, tényleg valódi földműves-e vagy sem? Nézze, képviselő úr, a 103 ezer földműves 3100 településen oszlik meg, tehát alig hiszem, hogy az egyik spekuláns, aki esetleg földművesként bejutott egy adott körbe, mondjuk az ország másik részében veszélyt jelentene – ön erre utalt. Énnekem az a meglátásom, hogy a földművesek egységes kategóriát képeznek a földtörvény alapján. Lehet, hogy ez fáj azoknak a cégtulajdonosoknak, akik nem földművesek, meg jogi személyek keretei között dolgozó cégvezetők meg munkatársak, és így tovább, de ez egy ilyen dolog. Földművesnek kell lenni Magyarországon ahhoz, hogy valaki földet tudjon venni.

Az, hogy miből veszik meg a gazdák, mennyi volt a nyereségük, tipikusan gazdaellenes vélemény meggyőződéseim szerint. Bízunk ezt a gazdákra! Bízunk ezt a gazdákra, hogy ők miből veszik meg! A Jakab elnök úr által felhozott példa kiváló, azt az 5-10-20 hektár földet, szerintem a magyar gazdáknak van annyi tartalékuk, eddig is vettek földet, legfeljebb nem az államtól, hogy néhány hektárral ki tudják egészíteni a meglévő területeiket, illetve hitelt tudnak hozzá felvenni. A hitellel kapcsolatban a miniszter úr fog majd tájékoztatást adni.

Mi lesz a kis erdőrészekkel? Ezek jelenleg nem eladhatóak, ezeket el kell különíteni a szántóterületektől. A fenntartásuk hogy és mint lesz? Eddig is rengeteg területet tartott fenn az állami erdőgazdaságok köre, nyilván ezt majd alaposan meg kell vizsgálni.

Olyan földekkel példálózik a képviselő úr, ahol 20-30 éves bérleti idők vannak. Ezeknek egy részére önök kötöttek egyébként hosszú távú szerződést, de nincs mindenhol ilyen szerződés. Én azt szerencsétlen dolognak tartanám, hogy azért, mert a területek iksz részénél hosszú távú haszonbérlet van, a többinél nem élnénk az értékesítésnek a lehetőségével. Hozzáteve azt is, hogy valószínű, hogy a jelenlegi haszonbérlet sok helyen meg fogja vásárolni a földet, ő ott van a területen, ő használja, gyakran azért haszonbérlet, mert mondjuk az ő ingatlanának a szomszédja vagy körbeveszi az ingatlant.

Külföldiektől való védelem. A magyar állam továbbra is fog földet vásárol, most is folyamatosan vásárol, ahol ez indokolt, hogy ne kerüljön spekulánsok kezére a terület. Ennek az intézményrendszere ismert, évente több ezer hektárt vásárolunk.

Harangozó képviselő úr, én értesültem, hogy nem első alkalommal példálózik a Bükki Nemzeti Parkkal (*Harangozó Gábor István bólogat.*), látom, most is bólogat. Esetleg érdemes lenne jobban figyelni, nem tudom, ön itt volt az előadás elején is. Védett területekre nem terjed ki ez az értékesítés, ott nem lesz licit, képviselő úr. (*Harangozó Gábor István közbeszól.*) A Bükki Nemzeti Park értelemszerűen védett

terület, nem tudom, mondtam-e ezzel önnek újat, de nem érinti a Bükki Nemzeti Parknak a területeit ez az értékesítés.

Ön szerint nem komoly érv az, hogy a gazdáknak segítséget nyújtson. Hát, képviselő úr, a választási eredmények visszaigazolják azt, hogy a gazdák miképpen ítélik meg az ilyen véleményeket az ön pártja részéről, különösen a vidéki választási eredmények.

Vagyonfelélés, átjátszás, és így tovább. Tisztelt képviselő úr, ez a vagyon megmarad, a magyar állam a vagyonát gyarapítja a befolyó bevételekkel, licit van, nyilvános árverés van, tehát én nem tudom azt értelmezni, hogy miféle átjátszásról lehet itt szó. Az átjátszás mondjuk egy vevőkijelöléshez kötődhetne, erre voltak példák egyébként a szocialista kormányzás idejéből, tehát esetleg egymás között majd a párton belül osszák meg ezt az információt.

Végül is amit ön mond, az egy államosítási javaslat, az szüremlik át ezen, hogy az lenne a legjobb, hogyha minden föld az államnál lenne, nem a gazdáknál. Igen, de a magyar gazdák részesültek már ebből az élményből, úgyhogy ezt meg külön kikérem a magyar gazdatársadalom nevében. Elégszer elvették már a földet tőlük, nem hiányzik még egy olyan MSZP-s kurzus, ahol azzal jönnek elő, hogy vegyük el a földet a gazdáktól.

Az értékesítésnél garancia: az állami visszavásárlási lehetőség, a Nemzeti Földalap első helyi elővásárlási joga, a 20 éves elidegenítési tilalom, a haszonbérlet akkor illeti meg az elővásárlási jog, hogyha 3 éve már haszonbérlet, feltéve, hogy azon az árverésen kialakult áron tud beszállni az ügyletbe.

Többek részéről elhangzott itt, hogy Mészáros Lőrinc földműves-e vagy sem. Mészáros Lőrinc földműves, legjobb tudomásom szerint gazdálkodik (*Gógös Zoltán közbeszól.*), állattartótelepet tart fenn, igen, földet művel. (*Gógös Zoltán közbeszól.*) Képviselő úr, ugyan nem hallok mindent, amit mond, ön is parlamenti képviselő, és emellett, ha jól tudom, mezőgazdasági tevékenységet is folytat, tehát nincs ezzel egyedül sem ön, sem mások, hogy a mezőgazdasági tevékenység nem kizárólagos főfoglalkozás. (*Gógös Zoltán: De cégtulajdonos agrárcégben, hogy lenne földműves?*) Agrárcég nem vásárolhat földet, bármely földvásárló, Mészáros Lőrinc vagy bárki 300 hektár földmaximumot tulajdonolhat. Ez egyébként benne van a földtörvényben, benne van az előzőben is, tehát ez egy évtizedek alatt kialakult tulajdoni plafon. Érdekes, hogy most ez mint kifogás előjön, hogy ha valamilyen aktuális tőkekérdésre készül az ellenzék, hogy miért 300 hektár. Amikor ők voltak kormányon, önök voltak kormányon, és volt kétharmaduk, akkor is meghagyták a 300 hektárt ugyanebben a konstrukcióban, úgyhogy ezt a vitát majd saját maguk között folytassák le, nyilván nem fontos ezzel a bizottsági időkeretet terhelni.

Hogy kik jutnak hozzá, Harangozó képviselő úr becsmérő szavakat használt. Árverésen, nyilvános árverésen lehet, tisztelt képviselő úr, hozzájutni, az adott településen élő, helyben élő magyar földművesek tudnak földet venni, bármilyen hihetetlen, képviselő úr, így van a törvényben.

Magyar Zoltán szintén a magyar földet a magyar gazdáktól akarja megvédeni. Úgy látom, közös nevezőre került a Jobbik az LMP-vel, ehhez szívből gratulálok. Sajnálja, hogy az állam nem szedi be a bérleti díjat a gazdáktól – ez megint egy elgondolkodtató dolog, tisztelt képviselő úr –, a másik oldalról pedig kritikák érnek bennünket, hogy a magyar mezőgazdaságban az az egyik legnagyobb probléma, hogy nagyon sok haszonbérlet van, és emiatt a mezőgazdaságból évente 100 milliárd forintos nagyságrendű forrás áramlik a földtulajdonosok irányába. Tehát a magyar állam ezen a területen egy mintegy 10-20 milliárd forintos nagyságrendű haszonbérleti díjjal nyilván... (*Közbeszólás.*) Tessék? ...10-20 milliárd forintos haszonbérleti díjjal kevesebb bevételt fog begyűjteni, de ugyanez megmarad a

gazdáknál, akik nyilván a gazdaságuk erősítésére tudják ezt fordítani, az állam pedig – ahogy említettem – a vagyonával gazdálkodva más területen tudja hasznosítani a bevételt.

A következő a bankhitel. Azt nem tudom értelmezni, hogy az adófizetők finanszíroznák a bankhitelt, szerintem lehet, hogy ezt majd még bővebben ki kell fejteni, hogy miért finanszíroz az adófizető bankhitelt. Egyébként pedig arra azért fel szeretném hívni a figyelmet, ez elhangzott, hogy mintha valami ilyen meglepetésszerű dologról lenne itt szó, meg parlamenti bejelentésről. Tisztelt képviselő hölgyek és urak, ez a vita már nyár óta folyik, tehát egy többhónapos vita van mögöttünk (*Derültség az ellenzéki képviselők soraiban.*), és hiszem, hogy ott azért elég sok érv... (*Magyar Zoltán: Most vitatkozunk róla először!*) Társadalmi vita folyik. (*Harangozó Gábor István: Az! – Szabó Tímea: Ja! – Derültség és közbeszólások az ellenzéki képviselők soraiban.*) Társadalmi vita... (*Harangozó Gábor István: Az is, például. – Közbeszólások.*)

ELNÖK: Képviselőtársaim!

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Volt egy felvetés... (*Szabó Tímea közbeszól.*) Igen, érdemes ezt jobban figyelemmel kísérni, tisztelt képviselő asszony (*Harangozó Gábor István: Miniszter úr, ez egy bohózatnak is rossz! Ne csinálja már!*), nemcsak itt a bizottsági ülésen, hanem egyébként, mert ez a felvetés a MAGOSZ és az Agrárkamara részéről már hónapokkal ezelőtt megérkezett... (*Harangozó Gábor István: Miért kell eladni a földet? Erre mondjon egy mondatot, jó?*)

ELNÖK: Gábor! (*Harangozó Gábor István: Mert erről nem hallottunk!*) Képviselőtársaim...

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Attól, hogy ilyen hangosan kiabál a képviselő úr...

ELNÖK: Képviselőtársaim, a miniszter úré a szó, úgyhogy a miniszter úrnál van a szó.

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Úgy gondolom, hogy az elnök úr felelős a rend fenntartásáért ezen az ülésen, kérem, hogy szíveskedjék megnyugodni, ha egy kis vizet iszik, akkor biztosan sikerül. (*Derültség.*) Tehát itt hónapok óta zajlik egy társadalmi vita. (*Szabó Tímea közbeszól.*) Van egy felvetés, amit a MAGOSZ és az Agrárkamara előterjesztett korábbi vélemények, a gazdák részéről történő megkeresések alapján. Mi járunk gazdafórumokra, tisztelt képviselő úr, bennünket meghívják a gazdák ezekre az egyeztetésekre, szakmai fórumokra, és ott jó néhány vélemény elhangzott eddig is, és ennek megfelelően fog a kormány eljárni a jövőben is.

A vidékstratégia legfontosabb eleme a családi gazdaságok erősítése. A nagyobb állami szerepvállalás többféle formában is megnyilvánulhat, ez is ennek egy formája lehet.

Vitatott bérlők. Ugyan nem a haszonbérlet szerintem a legfontosabb elem ebben a napirendi pontban, de, tisztelt bizottság, 7500 eredményes pályázó haszonbérlet van, körülbelül 100-150 körül folyik a vita. Tehát én azért arra fel szeretném hívni a figyelmet, hogy ott sok gazdaembernek, kezdő, fiatal földművesnek sikerült segíteni. 7500! Ha visszautalunk az MSZP időszakára, amikor volt vagy

500 haszonbérő, nagybirtokos ezeken a területeken, azért ez egy jelentős elmozdulás, képviselő úr, tehát... *(Gógös Zoltán: Mennyi embernek adott megélhetést?)* Majd el kell azt döntenie egyébként a képviselő úrnak, hogy a nagybirtok mellett szól az egyik percben, utána pedig a kicsik mellett a másokban, erre újra fel szeretném hívni a figyelmet.

Szabó Timea képviselő asszony, tisztelt képviselő asszony, nem akarom önt megbántani, de szerintem azért itt a joganyag ismerete segítette volna önt az eligazodásban. Ez egy nyílt... *(Szabó Timea közbeszól.)* Ez egy nyílt árverés, ez benne van a vonatkozó jogszabályokban, az NFA-törvényben is. Hogy ezt most itt hogy lehet úgy kiforgatni, hogy valakik itt lenyúlnak földet, és így tovább, ez teljesen értelmezhetetlen.

Kié az ország? – ezt kérdezte ön. Ugye, akié a föld, azé az ország. Tisztelt képviselő asszony *(Szabó Timea közbeszól.)*, 2,8 millió földtulajdonos van Magyarországon, 2,8 millió, tehát a termőföld tulajdonosai ők, és... *(Szabó Timea közbeszól.)* Tessék? *(Szabó Timea: És a 3 négyzetméteres... - Közbeszólás a kormánypártok soraiból: Monologizál.)* Nincsen olyan, képviselő asszony... *(Szabó Timea közbeszól.)*

ELNÖK: Képviselő asszony, legyen szíves! A miniszter úrnál van a szó.

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Termőföld 3 négyzetméteres legjobb tudomásom szerint nincs. *(Szabó Timea közbeszól.)* Tehát 2,8 millió... *(Szabó Timea közbeszól.)* ...2,8 millió földtulajdonos van...

ELNÖK: Képviselő asszony, kérem szépen, a miniszter úrnál van a szó!

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Erre a kérdésre ez a pontos válasz, és – ahogy említettem – 103 ezer földműves van jelenleg. Hozzá tartozik, hogy földműveléssel olyanok is foglalkoznak, akik nem jelentkeztek be a földművesek jegyzékébe, vannak, akik nem igényelnek agrártámogatást, 171 ezer körülbelül az agrártámogatást igénylők száma, de egyébként Magyarországon mintegy félmillióan foglalkoznak földműveléssel kisebb vagy nagyobb területeken. És hozzá tartozik ennek a kérdéskörnek a megválaszolásához, hogy azért a megművelt földnek körülbelül a 80 százaléka magyar gazdáknak vagy földtulajdonosoknak a kezében van, a többi az, ami más tulajdonosoknál, államnál, alapítványoknál, nemzeti parkoknál található.

Az árveréssel kapcsolatos kérdésekre már igyekeztem válaszolni.

Kormányhivatal bonyolítja le az árveréseket a Nemzeti Földalap közreműködésével, ezzel kapcsolatban megkérem majd Lázár János miniszter urat, hogy adjon tájékoztatást.

Felvetette a jogosultság igazolását, ha jól értem, azt a kérdést, ami nem tudom, mennyire volt pontos. Sejttem, hogy önnek az a kérdése – és, kérem, erősítse meg –, hogy a jogosultság miképpen alakul, illetve hogyan lehet valaki részese ennek a földárverésnek. *(Szabó Timea: Hogy vizsgálják, igen.)* A jogosultság nyilván a földműves státuszhoz kötődik, és ennek megfelelő dokumentumokkal kell rendelkeznie az érintettnek... *(Szabó Timea közbeszól.)* Tessék? *(Szabó Timea: Pontosíthatok?)* Tessék!

SZABÓ TIMEA (független): Ha már a miniszter úr felkért. Hogy tudják ezt százezer ember esetében két hét alatt megnézni. Én teljesen laikus vagyok, teljesen igaza van a miniszter úrnak...

ELNÖK: Bocsánat, csak lassabban, mert így jegyzőkönyvet abszolút nem fognak tudni vezetni. Tehát, miniszter úr, legyen szíves! *(Lázár János: Majd ezt megválaszoljuk.)*

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: A Miniszterelnökséget vezető miniszter úr meg fogja adni a választ, de mivel jogi képviselő igénybevétele kötelező, és hivatalos eljárásban történik, így szerintem itt ez nem jelenthet problémát. Egyébként is ha valakinek nincs jogosultsága, nem tudja megvenni a földet. *(Lázár János: Persze!)*

Én egyetértek azzal, amit Jakab elnök úr mondott, a lényeg az, hogy bízunk kell a gazdáknak. Ők egy adott közösségben ismerik egymást, ők tudják, hogy komoly szándékaik vannak, és én bízom benne, hogy eredményesen tudnak szerepelni ezeken az árveréseken is.

Sallai Róbert Benedeknek: énszerintem a pályázati rendszer jól működik, képviselő úr, ön is nyert ezen a pályázati rendszeren, tehát... *(Közbeszólás a kormánypárti képviselők soraiból: De keveset! – Sallai R. Benedek közbeszól.)*, igen, bármennyire fel van rajta háborodva a képviselő úr, tehát ön, illetve a hozzátartozói érdekeltségei nyertek – hogyha már Mészáros Lőrincről volt szó –, és ön tud vásárolni is egyébként földet, korábban is akart vásárolni, tehát nyilván ez a lehetőség is megvan, és mint gazda miért ne élne ezzel a lehetőséggel? Tehát én ezt a programot eredményesnek tartom, és nincs összefüggésben azzal, hogy egy földértékesítési program is zajlik. A földek jelentős részén most is van haszonbérlet, tehát a földeket megművelik, az egyik legfontosabb feladatunk, hogy ne legyenek elgazosodott területek, mint az MSZP-kormányzás idején, amikor kiment az ember a határba, és minden harmadik tábla műveletlen volt, legalábbis azokon a helyeken, ahol nem volt annyira kurrens a haszonbérleti vagy a területalapú támogatás, ez pontosan így volt, és még mindig van feladatunk ezen a területen, de azt biztosítja a magyar állam a Nemzeti Földalapon keresztül, hogy minden föld legyen megművelve. Tehát a földeken legnagyobb részben haszonbérlet van, ahol pedig lejár a haszonbérlet, nyilván azt is értékesíteni fogjuk.

Ki bonyolítja le a licitálást? Ez szintén egy kormányhivatalt érintő kérdés.

300 hektár a földtulajdon határa, képviselő úr, tehát eddig lehet vásárolni. És hogy ez a konstrukció mennyire szerencsés vagy mennyire nem? Már a korábbi NFA-törvényben is, illetve a Nemzeti Földalpra vonatkozó jogszabályokban is ez a liciten, árverésen történő értékesítés volt. Most ebbe belekeverni a mutyit meg a nem tudom mit, a lenyúlást, ez teljességgel elfogadhatatlan. Ez a legisztább megoldás. Mondjon valaki tisztább megoldást arra, hogy miképpen lehet valakit földtulajdonhoz juttatni, miképpen lehet egyáltalán bármit eladni, mit lehet ehhez képest tisztább megoldásként kidolgozni!

Egyetértek Font Sándorral abban, hogy politikai vita zajlik ebben a témában. Én is felvettem ezt a kesztyűt, ne is csodálkozzon rajta senki, hogy ha politikailag támadások meg közbeszólások vannak, én mindenkinek megválaszolok, vagy elfogadja valaki, vagy sem. Én is elfogadom azokat a véleményeket, amelyek a jogszabályok alapján, letisztult álláspont alapján szakmailag, a gazdatársadalom szempontjából is elfogadhatóak, de vannak olyan vélemények, ne haragudjanak, amelyekkel nem tudok azonosulni, és ezt nem is rejtem véka alá. Szerintem nekünk az a feladatunk, hogy a magyar gazdák boldogulását segítsük, azt, hogy a mezőgazdaságból meg lehessen élni, és ehhez, ha ezeket a többnyire kis alapterületű földeket el tudjuk adni a gazdáknak, szerintem egy jelentős segítséget nyújtunk.

(Gógös Zoltán: Százhektáros táblák!) Hány, képviselő úr? (Gógös Zoltán: Nagyon sok!) Hány, államtitkár úr, hány darab? (Dr. Bitay Márton Örs közbeszól.)

ELNÖK: Képviselőtársaim, nem párbeszédet folytatunk.

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: 22 vagy 25 darab. (Gógös Zoltán közbeszól.) 22 vagy 25 darab... (Közbeszólás a kormánypárti képviselők soraiból: Államtitkár úr! – Gógös Zoltán közbeszól. – Közbeszólás a kormánypárti képviselők soraiból: Államtitkár úr, nyugalmat kérnék szépen.) 22 vagy 25 tábla van, amely száz hektárnál nagyobb, képviselő úr. (Gógös Zoltán: Egy helyrajzi számmal.) Nem. (Gógös Zoltán közbeszól.)

ELNÖK: Képviselő úr, Gógös képviselő úr, nem párbeszédet folytatunk, a miniszter úrnál van a szó. A miniszter urat meg arra kérném, hogyha megengedi nekem a liberális ülésvezetésben, hogy ne provokálja akkor a képviselő urakat, válaszoljon, legyen szíves. Köszönöm.

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Azt lehet provokálni, aki hagyja magát. (Derültség.)

ELNÖK: Ezt én értem.

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Köszönöm szépen.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Ha megengedi, elnök úr!

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Lázár miniszter úr, parancsoljon!

Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Miután a munkám megkímélt a vita eddigi első órájától, ezért csak a hallottakra, illetve az érzékelt dolgokra szeretnék néhány mondatban reflektálni, illetve néhány dolgot a kormány nevében és megbízásából aláhúzni, előrebozsátva azt, hogy a kormány készen áll arra, hogy az Ellenőrző bizottságot vagy akár a főbizottságot bármikor, bármilyen körülmények között tájékoztassa a nyilvános árverések lebonyolításának menetéről, rendjéről, vagy akár elvi vitát folytassunk a kérdéstről. Mert az én megítélésem és véleményem szerint két kérdéstről folyik a vita: az egyik egy elvi jelentőségű kérdés, amely, úgy gondolom, hogy a törvényhozásban igenis megvitatandó kérdés, a másik pedig egy technikai kérdés, hogy hogyan kerül kivitelezésre az elv megvalósítása, az meg egy végrehajtó hatalmi kérdés, amiért a végrehajtó hatalom felelősséggel tartozik a parlamentnek, tehát elszámoltatható és számon kérhető, és erre készen is állunk.

Most beszéljünk az elvi kérdéstről! Az elvi kérdés mégiscsak az száz éve Magyarországon, hogy a föld hány embert képes eltartani, és a föld hozzá tud-e járulni Magyarország gyarapodásához és gazdasági növekedéséhez. Vannak olyan elméletek – ne rejtjük véka alá! –, amelyek azt mondják, hogy Magyarország életében a mezőgazdaságnak már nincs jelentősége, nincs jövője, ezért az egész kérdés irreleváns, mert a mezőgazdaság elveszítette azt a dinamizáló képességét vagy azt a gazdasági növekedésre gyakorolt képességét, ami nekünk fontos. Mi nem így gondoljuk. A mi számításaink szerint a GDP 22 százaléka valamilyen formában

kötődik a mezőgazdasághoz. Ebben benne vannak a termelők, benne vannak a feldolgozók, benne vannak az értékesítők, benne vannak a nagybirtokosok és az őstermelők is. Mi tehát abban hiszünk, hogy ez egy agrárország maradt, és ezt nem hátrányként, hanem előnyként kívánjuk a jövőben felfogni.

Száz év alatt a fő kérdés az volt, hogy a termelés eszköze kinek a birtokában vagy kinek a tulajdonában van. Én azt gondolom, hogy azok a baloldali pártok, amelyek ma a korábbi magyar baloldal örökösének tartják magukat, azok nem állhatnak a nagybirtok pártján, hiszen 60 évig azért küzdöttek, hogy a nagybirtok szűnjön meg, sőt mi, akik fideszesként folytatjuk a Független Kisgazdapárt hagyományainak egy nagyon nagy részét, mi is ugyanezt mondjuk, hogy Magyarországon 1945 előtt és '45 környékén is a legfontosabb vita az volt, hogy kié legyen a föld. Az a mondat, amely talán Móricz Zsigmond száját hagyta el, vagy ő írta le, hogy: azé legyen a föld, aki megműveli, vagy ahogy Teleki mondta, hogy: akié a föld, azé az ország, vagy Földet a gazdáknak! program ugyanerről a kérdéstről szól: kinél legyen a föld? Szerintem az nem egy megoldás, hogy az állam elveszi valakiktól, és magánál tartja, mert ezt kipróbáltuk 60 éven keresztül, létrehoztunk egy szocialista nagyüzemi rendszert – meg kell nézni annak a társadalmi és gazdaságpolitikai következményeit. *(Közbeszólás az ellenzéki pártok soraiból: Na, nézzük!)* Tekintettel... *(Gőgös Zoltán közbeszól.)* Gőgös képviselő úr, én nagyra becsülöm az ön agrárszakmai munkáját, soha nem kritizáltam azt, azt kérem, hogy engem mint outsiders tiszteljen meg azzal, hogy megpróbálom elmondani, amire gondolok, mert az elvi vitának – sok képviselőtársammal ellentétben – szerintem van értelme a parlamentben, az elvi vitának a lényege pedig az, hogy az államosításokkal állami tulajdonba kerül földterületeket az állam magánál tartja, vagy pedig visszaadja tulajdonosoknak, visszaadja olyan embereknek, akiknél tulajdont hoz létre. Ez a kérdés.

Most szeretném azt elmondani, hogy a magyar állam feladta a gazdálkodási tevékenységét, a magyar államnak nincsenek érdemi mezőgazdasági vállalkozásai. Privatizáció volt 2002-ben, és privatizáció volt 2002 után is, a magyar állam ezeken a földeken nem folytat gazdasági tevékenységet, nem gazdálkodik, hanem haszonbérbe adja.

Mi a hasznosabb a magyar gazdaság vagy a magyar társadalom szempontjából: beszélni a 10-12 milliárd forintos haszonbérleti díjat, vagy pedig ezzel a földdel, abban a reményben, hogy helyzetbe hozunk valakit, aki gazdálkodni akar, akinek még egyáltalán van kedve dolgozni és mezőgazdasági tevékenységet folytatni, megtámogatjuk a munkáját? Az elvi vita tehát szerintem az, hogy az állam tulajdonában és kezelésében lévő földterületek állami tulajdonban maradnak, vagy pedig értékesítésre kerülnek. Erről kell érdemben vitáznunk. Még egyszer mondom: a baloldali pártok azért küzdöttek száz esztendőn keresztül, hogy minél több jusson a kisebbeknek, hogy a nagybirtok visszaszoruljon Magyarországon, leépítésre kerüljön, ezért voltak törvényes és erőszakos államosítások egymást felváltva, az 1920-as években a Nagyatádi-féle földreform vagy az 1945-ös államosítás vagy az '50-es államosítás, és még a '63-as kollektivizálást is idehúzhatom nyugodtan. A baloldal erre épült fel, ezért támogatták szavazatukkal a baloldali pártokat 1945-ben és '47-ben is, mert az volt a legfontosabb programjuk, hogy a nagybirtokot megszüntetik, és felszámolják, mert abban társadalmi konszenzus volt a Kisgazdapárt és a baloldal között is, akiknek mégiscsak az örökösai lennének, hogy kisbirtokosokat kell támogatni, kis- és közepes birtokokra, és semmiképpen nem nagybirtokra van szükség ebben az országban. Olyan baloldali agrárpolitikát, ami nagybirtokra épít, kiszolgáltatott egzisztenciákat és alkalmazottakat támogat, olyan baloldali agrárpolitikát én még nem láttam, én nem ismerek ilyen baloldali agrárpolitikát, mert

az agrárpolitikának az volna a lényege, hogy ne alkalmazottak, hanem tulajdonosok legyenek. Ezt kell mérlegelni, de ez egy érdemi vita, ezen lehet vitatkozni a parlamentben, hogy ez egy jó megközelítés vagy egy rossz megközelítés, mert a XXI. századra kérdés, hogy ezek a kisbirtokok gazdaságilag versenyképesek-e.

Nekünk van egy meggyőződésünk, amelyet megerősített a MAGOSZ és az Agrárkamara, hogy ezek a kis és közepes családi gazdaságok versenyképesek. Vannak, akik azt mondják ebben a teremben is, hogy nem ők a versenyképesek, hanem a nagyobb birtokosok a versenyképesek, mert ők részt tudnak venni Európa és a világ mezőgazdasági termelési versenyében. Ebben is van igazság, félreértés ne essék! Amikor a kormány úgy döntött, hogy a MAGOSZ és az Agrárkamara kérését, tehát arra a kérdésre, hogy mi a válasz, a második válasz az – az első nyilván történelmi, társadalompolitikai és gazdasági meggyőződés, hogy a kisbirtokosság és a közepes birtokosság, a kis- és közepes birtokosok hozzá tudnak tenni a magyar gazdasági növekedéshez, a második válasz pedig az –, hogy ez az Agrárkamara és a MAGOSZ kérése. Az Agrárkamarában a törvény erejénél fogva benne van mindenki. Ha ez szakmapolitikai vita, akkor ott kell megállítani, vagy ott kell megfékezni, az Agrárkamara erre alkalmas. A parlamentnek és a törvényhozásnak, a parlamentnek és a végrehajtó hatalomnak mérlegelnie kell az Agrárkamara és a MAGOSZ felvetését, a MAGOSZ felvetését nekünk mint szövetségesnek politikailag, de az Agrárkamara, amely egy több százezer tagból álló testület, kérését mérlegelnie kell a törvényhozásnak, az Agrárkamarának meg az a meggyőződése, hogy ha az embereknek, akik földművesek... Szeretném aláhúzni: 9 900 ezer ember ebben az országban nem földműves, nyilván most ha a gyerekeket kivonjuk, van 5 millió munkaképes ember, ezek közül 103 ezer földműves van, ha túlzásba akarnék esni, akkor azt mondanám, hogy nagyjából nem is akarnak többen mezőgazdasággal foglalkozni. Ez szomorú, bűn, az ország számára óriási hátrány, hogy nem 500 ezer földműves van, hanem százezer földműves van. Lassan magunk maradunk, akiket érdekel az agrárium, ebben a teremben, mert a többi gazdasági szektor, szereplő már csak legyint az agrárium hallatán.

Ahhoz, hogy a fiatalok számára egy kétfelnöttes-kétgyerekes család számára eltartóképes legyen egy mezőgazdasági kisvállalkozás, mindegy, hogy cég, mindegy, hogy családi gazdaság, ahhoz az Agrárkamarának és a MAGOSZ-nak a meggyőződése szerint meg kell teremteni a földvásárlás lehetőségét. És itt jön be a kérdés, hogy ha mi úgy gondoljuk, hogy ezekre az állami földterületekre, amelyeket nem használunk, hiszen nem gazdálkodunk ezeken a földterületeken... Ezekkel a földterületekkel mit tettünk? Ezekkel a földterületekkel megtámogattuk a nagygazdaságokat, most meg megtámogatjuk a kisgazdaságokat, az európai mezőgazdasági piacon versenyképességi előnyt biztosítva számukra az alacsonyabb bérleti díjjal. Nem piaci áron bérlik ma a nagygazdaságok ezeket a területeket, hanem inkább alatta, az új bérleti szerződések pedig inkább közelítenek a piaci árhoz, de nem érik azt el. Ez egy burkolt támogatási forma volt.

Önöknek arról kell szerintem dönteniük, vagy törvényhozóként számomra az a dilemma, hogy ennek az államivagyon-tömegnek a tulajdonba adása használ a gazdaságnak, vagy nem használ. Mi azért ülünk itt, mert az a meggyőződésünk, hogy használ, de készek vagyunk erről vitatkozni, mert még bőven marad földterület, még kétszer annyi marad, mint amennyit el fogunk tudni adni. Tehát félreértés ne essék, az állam, miután '45-ben mindenkitől elvette a földet, akitől meg '45-ben elmulasztotta elvenni, elvette '50-ben a földet, az állam rengeteg földdel és erdővagyonnal rendelkezik.

Ha azt mondom önöknek, hogy ma az erdőterületeket, amelyeket haszonbérbe ad az állam, ezer forintért adjuk haszonbérbe, miközben a piaci haszonbér 14 ezer

forint, így gazdálkodik a magyar állam, ez lenne, ami védenünk kell? Ez lenne, ami védelemre érdemes, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma, a nagybirtokosok által foglalkoztatottak száma a KSH kimutatásai alapján 2002 és 2010 között radikálisan csökkent? Akiket a nagyüzemek foglalkoztattak, azoknak a száma folyamatosan csökken, mert növénytermesztést csinálnak és magasan gépesítenek – ez lenne az, amit védenünk kell? Nem értünk abban egyet, hogy minél több embert foglalkoztasson a mezőgazdaság, hogy minél több embernek próbáljunk segítséget nyújtani? Nem értünk ebben egyet? Én azt gondolom, hogy mindenki, aki vidékről jön, aki látott már földet, találkozott ilyen emberekkel vagy ilyen családba születik, mindegy, hogy szocialista szavazó, jobbkios szavazó vagy fideszes, ezekben az alapkérdésekben egyet kell hogy értsen. Na most, szeretném azt elmondani, hogy innentől kezdve, ha ebben van valamiféle többség, hogy az állami földdel meg kell segíteni azokat, akik gazdálkodni akarnak, akkor az én véleményem és megítélésem szerint az összes többi technikai kérdés, hogy hogyan csináljuk, és jogos az ellenzék elvárása, ami a nyilvánosságra, a versenyre, a transzparenciára és az átláthatóságra vonatkozik, ezt a kormánynak tartania kell, és tanulnia kell a földbérleti szerződések esetleges hibáiból, ez az, ami a KEHI-vizsgálatok után és az ügyészségi vizsgálatok után teljesen természetes és világos.

Itt hoznám be az Európai Unió szempontjait. Abban szerintem, hogy külföldiek Magyarországon ne vehessenek földtulajdont, ne juthassanak földhöz, abban, én úgy gondolom, társadalmi konszenzus van, minden parlamenti párt egyet tudott érteni ezzel a céllal. Ma ez az elv ostrom alatt áll, de vannak elvek, amelyeket az Európai Bizottság el fog fogadni. Az egyik ilyen elv, hogy az Európai Bizottság nem kérdőjelezi meg, hogy az államnak mindig elővásárlási joga van, nem kérdőjelezi meg a 300 hektáros határt. Egy baloldali párt nem lehet azon az oldalon, hogy 300 hektárnál többet szerezhessen valaki, vagy többet használhasson, egy baloldali pártnak lefelé kellene vinnie még a 300 hektárt is, nem fölfelé. Az Európai Bizottság elfogadja a 300 hektárt, mint ahogy a földhöz jutás európai uniós szabályoknak megfelelő korlátozását is. Tehát lehet, hogy majd jogi személyek földet vásárolhatnak egyszer Magyarországon, de lehet, hogy azoknak az alapítói, a tulajdonosai csak földművesek lehetnek, és 300 hektárnál többet nem vehetnek. Félreértés ne essék tehát, az, hogy az Európai Bizottság majd mindent elbuktat, az nem így lesz. Mi folyamatos tárgyalásban, konzultációban vagyunk, minisztertársam most megy Brüsszelbe, én most jöttem Brüsszelből, és folyamatos konzultáció van, mert az európai agrárérdekcsoportok igenis védik az európai mezőgazdasági földterületek termelési értékét, illetve tulajdonosi szerkezetét. Tehát hogy később, amikor még bőségesen lesznek földterületek, az Európai Bizottság majd ki fogja kényszeríteni, hogy 300 hektárt nem meghaladó mértékben földművesek által tulajdonolt jogi személyek vásároljanak földet, ennek a lehetőségét nem zárhatjuk ki, félreértés ne essék, de ma a hatályos földtörvény, földszerzésről szóló törvény és NFA-törvény szerint nagyon szűk azoknak a köre, akik földet vásárolhatnak. Az Alkotmánybíróság ugyan jóváhagyta, az Európai Bizottság vitatja. 9 900 ezer magyar állampolgár ki van zárva a földszerzés lehetőségéből. Minden kérdésre, hogy cég vehet-e földet, Mészáros Lőrinc vehet-e földet, és hogy ki vehet földet Magyarországon majd az árverésen, ez az egyetlen szabály, amely feketén-fehéren le van írva a törvényben, megadja a választ: aki földműves, az vehet földet Magyarországon, és azok közül sem akárki, hiszen a helyben lakó földművest, a szomszéd földművest védi a törvény – önök csinálták a törvényt, önök folytatták le a vitáját, erről, azt gondolom, nem nekem kell önöket győzködnöm.

Ha az eszközök vitájába belemegyünk, azért azt szeretném elmondani, hogy ezek az eszközök nem ismeretlenek. Én magam voltam megfigyelőként olyan

árverésen, amelyet Gógös Zoltán államtitkársága idején a kormány szervezett, amikor állami földterületet adott el nyilvános árverésen – ez másoljuk le konkrétan technológiailag, részben azért, mert én magam akkor polgármesterként vettem a fáradságot, és beültem egy korrekt árverésre, ahol 5-6-7-8-10 hektáros parcellákat értékesítettek versenyszerűen. Semmi más nem fog történni, mint ugyanaz, ami Gógös Zoltán államtitkársága alatt már megesett: állami földterületek nyilvános árverésére kerül sor.

Szeretném azt is elmondani, hogy ha jók az emlékeim – de ebben megcáfolható vagyok –, az NFA-törvénynek és a földtörvénynek azok a passzusai, hogy 3 hektár alatt hogy lehet eladni földterületet, mármint hogy nyilvános hirdetés kell, és hogy 3 hektár fölött meg nyilvános árverés kell, nem változtak semmiben sem. Tehát az az eszköz, amit önök támadnak az állami földterület értékesítésére, az érdemi változáson nem esett át, sőt, én azt a feladatot kaptam a kormánytól és a miniszterelnöktől, hogy sokkal nagyobb legyen a transzparencia, és sokkal nagyobb legyen az átláthatóság és a számon kérhetőség.

Nyilvános árverés lesz, önök is elmehetnek, a bizottság tagjai, beülhetnek az árverésre. A nyilvános árverést közjegyző fogja bonyolítani, közjegyző által dokumentáltan, közjegyző jelenlétében zajlik az árverés. Az árverésen csak az vehet részt, aki a törvényi feltételeket hatósági bizonyítvánnyal fogja majd igazolni. Közjegyző által kiállított dokumentummal, jegyző által hitelesített dokumentummal kell a helyben lakást bizonyítani, a földműves státuszt bizonyítani, a magyar állampolgárságot bizonyítani, erre mind hatósági bizonyítványokat kell igénybe venni. Kötelező jogi képviselő van, tehát ügyvéd vagy jogtanácsos nélkül senki nem mehet oda, és nem tud részt venni az árverésen.

50 ezer helyrajzi számról van szó, amit jelen pillanatban értékesíthetőnek tartunk, úgy, hogy az önök elvárását, ami a természetvédelmi területek, a környezetvédelmi területek, a kiemelt értékek védelmére vonatkozik, teljes egészében tiszteletben fogjuk tartani. Egyetlenegy olyan területet nem adunk el, amely erdő besorolású, amely természetvédelmi terület vagy amely környezetvédelmi szempontból védett érték, fel sem kerülnek azokra az október 15-ével nyilvánosságra kerülő listákra, amelyeken meghirdetjük nyilvános árverésre ezeket a termőterületeket.

Két ilyen árverést bonyolított már le a magyar állam: az egyik a kárpótlási árverések – ismerjük minden problémáját és hasznát is egyébként, mert mégiscsak abból él a mezőgazdaság jelen pillanatban –, a másik pedig, amikor a Magyar Szocialista Párt által vezetett kormánykoalíció bürokratái bonyolították le az árveréseket 2008-2009-ben, ez a két minta van. Ennél szeretnénk jobban, hatékonyabban csinálni.

Most természetesen technológiai kérdésekről szívesen vitatkozhatunk, de az az én meggyőződésem, hogy a törvények, tehát a földtörvény, a földforgalmi törvény, az NFA-törvény, a kiadott kormányrendeletek mindent szigorúan leszabályoznak, minden nyilvános lesz, minden hozzáférhető lesz, minden dokumentálható lesz. Az, hogy ki a földműves, és ha önök visszaélést sejtenek egy földműves státusz mögött, tegyenek bejelentést, tegyenek feljelentést! Én KEHI-vizsgálatot indítottam, büntető feljelentéseket kezdeményeztem, amikor a nemzeti parki visszaélésekkel kapcsolatos észrevételeiket megtették, és – valljuk be őszintén! – megszüntették az eljárásokat, mert a bíróság felmentette a résztvevőket. Tehát ne lezáratlan, hanem lezárt ügyekről van szó a Bükk Nemzeti Park ügyében – de ez csak egy zárójeles megjegyzés volt.

Amit minisztertársam mondott, a 7500 emberből azokat eleve nem fogja érinteni, akiknek 3 évesnél nem hosszabb a bérleti szerződése. Életszerűen ez hogyan zajlik? Itt vannak képviselők, vidéki képviselők, azért egy városban, egy faluban

pontosan tudjuk, hogy ki gazdálkodik – a földszerzés lehetősége elsősorban számukra lesz nyitva.

Mi az, amit az ellenzék számon kérhet rajtunk, mi az, amire ügyelnie kell a kormánynak, és mi az, amiről beszámolni köteles? Ha az elvi vitában nem is értünk egyet, mert valószínűleg nem fogunk egyetérteni az állami területek értékesítésével kapcsolatban, mert van, aki az állami vagyont védi, hogy az egy tartósan megtartandó érték, bár, még egyszer mondom, nem élünk vele, nem gazdálkodunk rajta és nem szedünk piaci bérleti díjat, ezt azért jó, ha tudják, eladtuk az összes mezőgazdasági cégünket, rég túl vagyunk már a gazdálkodáson, nem csinálja a magyar állam, mert miért? Mert nem tudott gazdálkodni, mert szétlopták, ellopták és szétcsalták az állami mezőgazdasági cégeket. Kinek kell ez a világ? Nem hiszem, hogy bármelyikőjük is ezt akarja, hogy ezen a pár százezer hektáron elkezdjük gazdálkodni, és amikor szocialista kormány van, akkor a szocialista menedzsment lopja szét, amikor fideszes kormány van, akkor meg a fideszes menedzsment lopja szét. Ez a világ kinek kell? Szerintem egyikünk sem akar ilyen világot. Egyszerűbb, ha van gazdája meg tulajdonosa ennek a földnek.

Mire kell ügyelni, amikor meghirdetjük, mire kell ügyelni, amikor...? *(Közbeszólás.)* Fazekas... Bocsanat, Fazekas miniszter úr is... *(Nem érteni.)*, és Farkas Sándor képviselőtársamnak is nyilván van ilyen benyomása... Mire kell ügyelnünk? Ügyelnünk kell a nyilvánosság kritériumára. Én azt gondolom, hogy annál transzparensőbb dolog, mint a magyar jogrendszerben a nyilvános árverés, amivel ma is állami vagyont értékesítünk, nincsen. Nem elektro... Félreértés ne essék, felmerült a digitális árverés lehetősége. Én kifejezetten elleneztem, mert manipulációra alkalmasnak gondolom. Tehát nem úgy van, mikor felszámolásban vagy végelszámolásban egy vagyontárgyat értékesíteni kell, és elektronikus formában lehet ezt megtenni; itt egy rendkívül kényes, nagy értéket képviselő jószágról van szó, amit a magyar állam értékesít, nyilvános és személyesen lebonyolított árverést javaslunk, amelyen részt fog venni majd a sajtó, ez lesz a legnagyobb ellenőrző erő, részt vehetnek az ellenzéki képviselők, és az első tíz árverés után, remélem, azt fogják látni, hogy teljesen korrekt, szabályos és törvények keretek között zajlik majd. És hogy kell-e ez a program, vagy szükség van-e erre? Azonnal kiderül az első árverésen, ha nem lesz árverező. Az első árverésen ki fog derülni, hogy odamegy valaki, és megveszi a földet, vagy sem. Ne becsüljék alá ezt a dilemmát!

Mi olcsón földet eladni nem fogunk, ezen... *(Harangozó Gábor István közbeszólására.)* Harangozó képviselőtársam, ezen rajta van Fazekas miniszter úrnak a nyaka, és rajta van az én nyakam is, itt olcsón föld eladva nem lesz. Piaci ár plusz 10 százalék a kikiáltási ár, és lefelé nem indulunk el, mert ha a magyar állam vagyont ad el, azt csak jó áron adhatja el. Ezért azt mondom, hogy a helyben szokásos és a megyében szokásos piaci ár plusz 10 százalékon kell értékesíteni. Ha olyat látnak, hogy valahol ennek alá próbálunk menni, én kérem önöket, hogy szólaljanak fel *(Gógös Zoltán közbeszól.)*, én kérem önöket, hogy ezeken az árveréseken a kikiáltási árak ellen szólaljanak fel.

Ha magas kikiáltási áron... Mi az átlag kikiáltási ár Magyarországon? Csak a sajtó kedvéért mondom: több mint 50 ezer forint per aranykorona az átlag magyar ár, van ennél kevesebb, de van ennél több is. 50 ezer forintos vagy 60 ezer forintos vagy 70 ezer forintos aranykorona áron venni földet, úgy, hogy 2021-ig van garantált földalapú támogatás, úgy, hogy ilyenek az időjárás és finanszírozási körülmények, szerintem jó néhány olyan családi gazda lesz, aki meggondolja ezt. *(Gógös Zoltán: Az biztos!)* Én a magam környezetében inkább óvatosságot és visszafogottságot tapasztalok ebben a kérdésben. És ha az akciónak nincs értelme, nincs társadalmi legitimitása, senki nem lesz az árverésen. Szerintem lesznek olyan parcellák,

amelyeknek nem lesz gazdája, mert aki tőkeerős, az nem feltétlenül azok közül kerül ki, akik a mezőgazdaságból akarnak megélni, mert abból meggazdagodni nem lehet, csak megélni. Ez tehát mindjárt ki fog derülni, hogy ez milyen eredményre visz.

Az átláthatóság és a számon kérhetőség. Kormányhivatal köztisztviselői bonyolítják az egészet közjegyző jelenlétében, meghatározott, törvényes, kormányrendeletben leszabályozott rendszer alapján, amelyben még azt is leszabályoztuk, hogy hogyan lesz az árverés, tehát milyen tételekkel, licittel megyünk felfelé, kik vesznek részt az árverésben, hogyan bonyolítjuk az árverésen az indítást, illetve a zárást. Az árverés után mi történik? A leütési áron, akinek elővásárlási joga van a törvény szerint, megveheti, hiszen ugyanazok a kifüggesztési szabályok jönnek be, ugyanazok a földszerzési szabályok jönnek be, mint az összes többi esetben, tehát az árverés után 60 napos kifüggesztés, és megy minden végig, amit a Földművelésügyi Minisztérium törvényjavaslata alapján garantáltunk.

Megkérdőjelezhetik a jó árat – erről beszéltem. Az önök segítségére is szükség van, hogy ha visszaélést tapasztalnak a kikiáltási ár tekintetében, akkor tegyenek észrevételt, mert mi csak jó áron vagyunk hajlandóak földet értékesíteni.

A védendő területekről beszéltem.

A földszerzés módjáról és európai módjáról beszéltem.

Még valami! A nagybirtok védelmével kapcsolatban felmerülnek kérdések, hogy akinek hosszú távú bérleti szerződése, ez változik-e? Nem változik. Hogyha véletlenül előáll az a helyzet, amit én nem valószínűsíték, hogy gazdaként valaki megvesz egy olyan termőföldet, amire van még egy 10 vagy 15 éves vagy 20 éves földbérleti szerződés, az a legrosszabb esetben felemelheti piaci árra a kedvezményes földbérleti szerződést, illetve megpróbálhatja, és majd a bíróság igazságot szolgáltat, de a földet a bérlőtől el nem veheti, mi földbérleti joggal terhelten fogjuk értékesíteni a földterületeket. A nagygazdaságoknak tehát, kétségtelen, nem egy földbérbeadóval kell majd tárgyaljanak, nem az NFA-val kell tárgyaljanak, hanem lehet, hogy majd öt tucattal kell hogy tárgyaljanak, lehet, hogy ez nehezebb lesz, lehet, hogy följobb kell emelni a bérleti díjat, de összességében a földbérleti joguk nem sérülhet. Tehát aki azért aggódik, hogy ez újabb hátrány azoknak a tőkeerős csoportoknak, amelyek egyébként versenyhatékonyan termelnek, azt tudom mondani, hogy a földtulajdonos személyének változása nem érinti a földbérleti jognak a jelenlegi jogosultságát.

Hogyan védjük az állami érdeket, hogy spekulánsok ne legyenek? 20 éves terhelési és elidegenítési tilalom van, 20 évig ezt senki nem adhatja el, illetve nem bocsáthatja piacra. De megvan az államnak a folyamatos elővásárlási joga, Magyarországon a magyar állam – és ezt a jogunkat az Európai Bizottság elismerte, ezt nem vitatja – bármikor bármelyik földterület megszerzésére lépéseket tehet.

Szeretném azt is elmondani, hogy hogyan tudunk a pénzügyi viszonyokban rendet tenni. Először is a Budapest Bank kiválasztására azért került sor, mert állami tulajdonban lévő bank, amely mind a 23 megyei jogú városban rendelkezik fiókkal. A Magyar Fejlesztési Bankon keresztül a magyar állam kínálni fog egy pénzügyi terméket, de ez nem azt jelenti, hogy a kereskedelmi bankok ne kínálnának még emellett tizenkettőt. A mi pénzügyi termékünknek az alapelveit meghatározta a kormány: 20 éves futamidejű hitel lesz, amely maximált kamatozása, 2,5 százalék lesz a hitelkamat, előtörlesztési jog lesz rá, visszavásárlási jogi garanciát kell kikötni, tehát a bank kap egy visszavásárlási jogot, kölcsönadja a pénzt, kap rá 2,5 százalék kamatot, és 20 éven keresztül rendelkezésre kell állnia ennek a hitelnek, tehát a bank egyoldalúan nem mondhatja fel, ugyanakkor van egy visszavásárlási jog, amely az állam által adatik a bank számára, hogyha véletlenül forgalomba kerül, és az állam visszavásárlási joga érvényesíthető. De ez nem azt jelenti, hogy csak a Magyar Fejlesztési Bank fog hitelt adni, mi egy jó hitellel próbálunk segíteni.

Nekem az a véleményem, hogy nagyon sokan lesznek, akik nem fognak hitelt felvenni. Ez részben azokkal az értékelésekkel áll egyben, amelyeket többen hangsúlyoztak ellenzéki képviselőtársaim közül, hogy akik birtokkiegészítés céljából vásárolják meg az 5-10-20-30 hektáros területet, azok közül sokan rendelkeznek olyan forrásokkal az elmúlt évek sikeres gazdasági eredményei miatt – nem az idei év miatt –, amelyekből adott esetben vannak megtakarításaik. Ezek az emberek szorgalmas emberek, ezek az emberek megtakarító emberek, ezeknek az embereknek biztos hogy van vagyonuk, és biztos, hogy a saját vagyonukat fogják mobilizálni a hitellel szemben, én ebben egészen biztos vagyok, én tehát nagy hitelre nem számolok. Összességében 300 milliárd forint is lehet ennek az akciónak a bevétele, amit csak az ország fejlesztésére lehet fordítani, ez a kormány döntése; működésre nem lehet fordítani, fizetésekre, bérekre nem lehet fordítani, csak országfejlesztésre lehet fordítani, hiszen az állami vagyon értékesítéséből származó bevétel ezt illeti.

A személyes megjegyzéseket illetően: Gógös Zoltán képviselőtársam nálam sokkal jobban ismeri az összes alföldi mezőgazdasági vállalkozást, ismeri a számaikat meg a teljesítményüket. Én azt gondolom, hogy annak a mezőgazdasági vállalkozásnak, amely a nagybátyám részbeni tulajdona, és ő vezeti már vagy 30 éve, és ott dolgozik 18 éves kora óta, és 72 éves most éppen, annak a mezőgazdasági vállalkozásnak a teljesítményéhez kétegy eddig legalábbis nem fért. 1200 hektár állami területet tudott bérelni, úgy, hogy 1100 hektárra senki nem pályázott. (*Gógös Zoltán: De miért nem? Azt kérdeztem.*) Azért nem pályázott rá senki, mert rossz föld – ilyen egyszerű, képviselő úr. Szívesen megmutatom egyszer a gazdaságot is a képviselő úrnak (*Gógös Zoltán közbeszól.*), szívesen megmutatom azokat a területeket, amelyekre senki nem pályázott. Az az információ, hogy itt a befektetett költség elszámolására lehetőség..., ez nem igaz, nem volt, ugyanolyan pályázati feltétel volt, mint bárki másnál. A makói gazdák erre a területre nem pályáztak, ahol pedig többen pályáztak, ott kisgazdaságok voltak a nyertesek, és a Gorzsai Mezőgazdasági Zrt. pedig veszített, ez visszaellenőrizhető. Képviselő úr, nem képzelem – ennél többet tételezzen fel rólam! –, hogy bármiféle visszaélésnek akár a gyanúját is megengedném magamnak, vagy megengedném a környezetemnek ilyen kérdésekben! Tehát ez is ki lesz írva egyébként árverésre, és majd lehet árverezni a földszerzés szabályainak megfelelően.

Még egy dolgot döntött el a kormány: Győrben, Vas megyében, Nógrádban, Hevesben és Szabolcsban fogjuk elkezdni a területek árverezését, és még a fővárosban vagy a fővároshoz tartozó..., a főváros szélén – ha jól értem – van 40 helyrajzi szám, amelyekkel megkezdjük, és ezekre október 15-én a hirdetéseknek meg kell jelenniük, október 31-e után pedig az árveréseknek meg kell kezdődniük, és az azt követő napokban folyamatosan fog menni az árverés, egészen december 31-éig. Nyilván lesz tapasztalat, önöknek lesznek észrevételeik, bejelentések, vizsgálatra okot adó tények, események, készen állunk a bizottságot folyamatosan tájékoztatni, minden egyes eseti bejelentést pedig megvizsgálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Kérdezem, hogy esetleg az államtitkár urak szeretnék-e valamivel kiegészíteni a dolgot. (*Jelzésre:*) Bitay államtitkár úr, parancsoljon!

Dr. Bitay Márton Örs földművelésügyi minisztériumi államtitkár

DR. BITAY MÁRTON ÖRS földművelésügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót. Csak Gógös képviselő úr feltett nekem egy kérdést a Gorzsával, illetőleg Nagyszentjánossal kapcsolatosan. A válaszom egyértelmű: nem, semmilyen elszámolás ilyen szempontból nem történt. Mindkét cégnél a birtokméret

lefelé ment, tehát míg korábban 2500 hektárt béreltek, addig most 1800, illetve 1200 hektárt bérelnek, és mindkét cégnél azért, azt gondolom, egy elég magas színvonalú mezőgazdasági művelés folyik... *(Gógös Zoltán: Mezőhegyesen nem!)* Nem Mezőhegyest kérdezte, kedves képviselő úr, hanem Nagyszentjánost... *(Közbeszólás.)* ...Nagyszentjánost és a Gorzsát kérdezte az elszámolással kapcsolatosan, Mezőhegyest nem ezzel kapcsolatban kérdezte. Egyébként pedig annyit még hozzátennék, csak a munka minőségéhez, hogy a Nagyszentjánosnál 2500-as tejelőszarvasmarha-telep van biogázüzemmel, illetőleg a legnagyobb osztrák bébiételgyárnak *(Gógös Zoltán: Nem kell mondani, ismerjük!)* szállít be bioélelmiszert, míg a Gorzsai Mezőgazdasági Zrt. a magyarországi fűszerpaprika-termelés 50 százalékát... *(Gógös Zoltán: Ezt tudjuk! – Lázár János: Gógös képviselő úr mindent tud.)* ...50 százalékát birtokolja.

További reflexiók

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Szeretnék a Mezőhegyesre válaszolni.

ELNÖK: Parancsoljon, miniszter úr!

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: A Mezőhegyes egy érdekes kérdés, egy önálló bizottsági ülést is megérne, hiszen a magyar államnak kevés mezőgazdasági vállalkozása van történelmi bázison. A mezőhegyesi eredetileg talán 20-25 ezer holddal alapított vagy 30 ezer holddal alapított, még a XVIII. században létrehozott, alapvetően a hadigazdálkodást, az akkori hadigazdálkodást támogató vállalkozás, amely valóban az ország egyik legjobb mezőgazdasági vállalkozása volt, az én véleményem szerint egy nagy vitát érdemel. Nem titkolom: kormányon belül óriási vita volt. Az első lépést nem a mi kormányunk tette meg, hanem Mezőhegyest kettéválasztván a Mezőhegyesi Ménesbirtok Kft.-t privatizálta, egy 9800 hektáros magángazdaság lett a Mária-Terézia által alapított állami gazdaságból, és megmaradt egy ezer hektáros ménesbirtok alapvetően a nóniusz és furioso-north star ménesnek a támogatására, természetesen nem ott helyben, hanem Gyulán, 30 kilométerrel távolabb. Tehát az első lépés, az, amikor a végső elszámoláshoz ér az ember, az nem a mi oldalunkra rovandó fel. A második lépés, hogy amikor a 9 ezer hektárnak a szerződése lejárt vagy lejárában van, akkor a magyar állam kiírt pályázatra több mint 5 ezer hektárt, ami el is ment. Maradt 3-3,5 ezer hektár. Én azon dolgozom, és ehhez kérem minden képviselőtársam támogatását, hogy ez megmaradjon tartós állami tulajdonban, és ennek az árverésnek és értékesítésnek ne legyen része, hanem legyen a ménes támogatója. *(Gógös Zoltán közbeszól.)* Tisztában vagyok ezzel, ez egy nagyon nehéz kérdés. Fazekas miniszter úrral azon dolgozunk *(Gógös Zoltán közbeszól.)*, Fazekas miniszter úr is ismeri a mezőhegyesi problémát, ami a várost illeti, hogy milyen társadalmpolitikai hatásai vannak ennek, mind a ketten Kelet-Magyarországról jövünk, azon dolgozunk, hogy olyan megoldást találjunk Mezőhegyes ügyére, hogy az eddig el nem szerződött földeket ne árverezze ki az állam, történelmi bázison ez egy kivétel legyen, és Mezőhegyes tartósan állami tulajdonban maradjon, ezzel munkahelyeket is biztosítva és a város számára egy megnyugtató megoldást találva. Ezen megy most a kormányzati munka Fazekas miniszter úr vezetésével, ehhez kérjük az önök támogatását. *(Gógös Zoltán: Ehhez támogatást adunk, az biztos, csak lehet-e?)*

ELNÖK: Köszönjük, miniszter úr. Képviselőtársak... *(Gógös Zoltán közbeszól.)* Gógös képviselő úr, legyen szíves! Jelezték néhányan, hogy szeretnének az elhangzott

válaszokra néhány reakciót tenni. Sallai képviselő úr jelezte, hogy szeretne reakciót tenni. Parancsoljon!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen. Azért, mert kifejezetten élvezetes lehet az a párbeszéd, amit Lázár miniszter úrral folytatunk, mert legalább érdemi kérdésről tudunk beszélni. A kérdés pont az, hogy eldöntsük azt, hogy érdemes-e ezt megcsinálni. Fazekas miniszter úr diplomás, tanult ember, szemlátomást mégsem érti meg, akárhányszor mondom el, hogy nem az a lényeg... Tehát ha az egész pályázati rendszerben csak LMP-s, csak Jobbikos és MSZP-s szavazók nyernének, akkor is rossz lenne az értékesítés. Nem arról van szó, hogy ki fogja nyerni ezeket a földeket, és ki lesz a vevő, hanem magáról a célról, arról, hogy ez bölcs dolog vagy nem bölcs dolog, ez a vitának az alapja. És lehet beszélni Mészáros Lőrincről meg egy halom más dologról, ezek már számomra részletkérdések. Engem nem Mészáros Lőrinc érdekel hosszú távon – nyilván az eszközökben ez is egy fontos szempont lehet politikailag –, itt arról van szó, hogy szabad-e ezt megtenni, vagy nem. És ezért fontos az, amit Lázár miniszter úr felvetett: százéves paraszti álom, meg minden ilyesmi. Miniszter úr, tesszen nekem elmondani, hogy a magyar történelemben mikor tud olyan helyzetet, amikor a koronának vagy az államnak nem volt érdemi földtulajdona, mondjon egy olyan időpontot, amikor ez működött! Nem működött. '45-ig egy feudális rendszerről beszélünk, onnantól kezdve egy államosításról beszélünk, ilyen nincs a magyar történelem 1100 évében, és ezt tudomásul kell venni, hogy az államnak így vagy úgy, a királyon keresztül mindig is volt hatása a vidéki foglalkoztatásra és a birtokpolitikára.

Amikor azt tetszik volt mondani, hogy visszaadja a magyar földet, kérem szépen, szó nincs erről, azért nincs szó, mert önök írták az alkotmányba, hogy a kárpótlás befejezett. *(Közbeszólás.)* Én nem értek egyet ezzel maradéktalanul, nemrég kérdeztem meg Fazekas miniszter urat, hogy mi lett a második földalapnak a sorsa, hogy lehet az, hogy embereknél még kárpótlási jegyek vannak, és befejezettek tekintik. Önök azt mondják, hogy vissza akarják adni? Önök írták le azt, hogy befejezett, és már nincs kárpótlás, az alkotmány rögzíti jelen pillanatban, hogy szó nincs visszaadásról.

Olyan földekről beszélünk, amelyek nem voltak a magyar parasztságé soha, soha. Ezeken a földeken mindig is olyan foglalkoztatás zajlott, ami a vidéken meghatározó volt, ez egyszerűen tény. Ugyanakkor az is... Bocsásson meg, miniszter úr, én nem akarom elvitatni az ön kisgazdahagyomány-őrzéssel kapcsolatos érzéseit, de, bocsásson meg, én is így érzek a családom miatt, és ilyesmi, és nekem szembetűnő az, hogy egy kisgazda politikus, a Kisgazda Polgári Egyesület vezetője, aki az önök frakciójában ül, kiáll, és azt mondja, hogy nem ért egyet az értékesítéssel. Tehát az, hogy a kisgazda hagyományok és a kisgazda értékek mit diktálnak ezen a fronton, azért érdemes meghallgatni azt is, aki vállalva jelvénnel magát kisgazdának nevezi jelen pillanatban, mert az, aki az önök frakciójában ül, és ezt teszi, az nem ért egyet, és ennek hangot is adott, ami nem nagyon ritka a kormányon belül.

Ezekről nyilvánvalóan azért fontos beszélni, mert mindig a helyi emberekről kell beszélni. Ön azt mondja, hogy a nagygazdaságok esetében jött az MSZP, az lopott egy csomót, jött a Fidesz, az lopott egy csomót, és valóban, ez a gyakorlat így működött. Csak azt látni kell, hogy az állami gazdaságok esetében a tehenész állás, az állatgondozó állás nem változott, a tulajdonosi struktúra változott időnként, a nagy pénzt lehet, hogy a tulajdonosok vitték el, és valaki, aki egy politikai erőnek kedves volt, de az alkalmazottak vidéki szinten az állami gazdaságok átörökítéséből helyben voltak és helyben dolgoztak, ott maradtak munkahelyek, és ezek a munkahelyek kerülnek végleg veszélybe. És éppen azért fontos az, amiről Font Sándor úr szólt

utánam, hogy amikor a pályázat rendszerről beszélünk, és visszatekintünk, amikor azt mondják, hogy 600-ról 7500 lett a szerződések száma, mert a rendszer indikátora nem az, hogy hány szerződésünk van, ezt sokszor elmondtuk, az az indikátor, hogy hány embernek tudunk munkát adni, és milyen megélhetést tudunk helyben teremteni, egyértelműen erre kell törekednünk. És az a kérdés, hogy ha kiengedjük a tulajdonjogot, tudunk-e feltételeket meghatározni.

Beszélünk a pályázati rendszerről. Senki nem mondta a magyar kormánynak azt, hogy 100 hektáros birtoktesteket kell meghirdetni pályázatra. Volt előzetes felmérés az igényre? Hogyha láttuk azt valahol, hogy tíz jelentkező van, miért nem lehetett egy 100 hektárosból öt darab 20 hektáros birtoktestet pályáztatni, hogy minél többeket segítsünk? Nem volt cél. *(Közbeszólás.)* A pályázat rendszer szerintem hasznos, a pályázati rendszer szerintem jó; nem jó a gyakorlat, ahogy lebonyolódott, sokkal jobban szolgálhatta volna a vidék céljait és a foglalkoztatás céljait, erről kell beszélni.

Bocsásson meg nekem, tényleg konkrétan az elnök úrtól kérek elnézést, mert szakmai hangot ütött meg, és szóvá is tette azt, hogy ne politizáljunk, és ne politikai véleményeket mondjunk, nekem kifejezetten az a véleményem, hogy egy országgyűlési bizottságban az sem nagy baj, ha az emberek politizálnak, mert jelen pillanatban a kocsmán meg az otthoni fotelen kívül nem nagyon teszi ezt másutt senki, és igenis kell politikáról beszélni, és a politikai kérdés az: mi lesz a magyar vidék sorsa? Nézetkülönbségeink vannak a miniszter úrral. A miniszter úr azt mondja, hogy szerinte az lesz a jó, amennyiben ezt a földet értékesítik. Mi azt állítjuk itt többen, hogy ez egy nagyon rossz és nagyon kockázatos lépés. A miniszter úr olyan szabályozásra hivatkozik a kormányhatározat kapcsán, ami nyilvánvalóan ütközik magasabb rendű jogszabályokkal. Ön azt tudja, hogy az NFA-törvényben, a 15. §-ban meg van határozva, hogy mire lehet használni a bevételeket, az, ami a kormányhatározatban van, lényegesen tágabb, nem megfelelő. Az a szabályozás, ami az NFA-törvényben le van írva, hogy kinek és hogyan szabad lebonyolítani licitet, szintén ütközik.

Nagyon-nagyon sok kérdés merül tehát fel, és én azt kérem az MSZP-s képviselőtársaimtól, hogy vigyen oda valaki Lázár miniszter úrnak egy aláíróívet, hogy a vitanappal kapcsolatban írja alá az aláíróívet, mert egyetértünk azzal, hogy erről vitát kell folytatni, egyetértünk azzal, hogy az Országgyűlésben van a helye, és erről bővebben kell beszélni, és egyetértünk Font Sándorral is, hogy nem az Ellenőrző albizottságnak kellene ezt tárgyalni, ezzel minddel egyetértünk, csak én oda tudok menni tárgyalni, ahova meghívják. A Mezőgazdasági bizottság engem nem hívott, és a parlament nem vette a napirendi pontjára. Ez a legfontosabb probléma, amiről beszélni kell. És mindez azért fontos...

ELNÖK: Sallai képviselő úr, bocsánat, csak Lázár miniszter úr jelezte, hogy mennie kell.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Igen, igen. Csak azért, ne haragudjon, képviselő úr *(Sallai R. Benedek: Egyáltalán nem!)*, csak egy parlamenti vitában vezérszónok is vagyok, elnézést kérek. *(Sallai R. Benedek: Nekem is oda kéne mennem.)* Hát, akkor folytatjuk ott egy másik... *(Nem érteni.)*

Annyit szeretnék mondani – Fazekas miniszter úr majd válaszolni fog –, hogy igaz-e az az állítás, hogy ezek a földterületek milyen eredetűek voltak, illetve mi a megjegyzés. Ma Nyugat-Európában a mezőgazdasági szántó művelési ágú nagybirtok lényegében felszámolásra került, ahol megmaradtak a demokráciák, ott demokratikus eszközökkel: adórendszerrel, kisajátításokkal, értékesítési kényszerekkel. *(Sallai R.*

Benedek: Támogatáspolitikával.) Németországban, Baden-Württembergben a legnagyobb szántótulajdonosnak 800 hektár saját tulajdonú szántója van. (*Gógös Zoltán közbeszól.*) Olyan Európában, hogy valakinek több ezer hektár szántója legyen, olyan nem létező kategória. (*Gógös Zoltán: Tulajdon!*) Tulajdonban.

Ebből mi következik? Nem az a hiba, amit most csinálunk, hanem az elvétel volt a hiba, az erőszakos államosítás volt a hiba. Az én városomban egyetlenegy nagybirtok nem volt, mégis voltak állami területek, és vannak most is, amelyek árverésre kerülnek, azért, mert mindenkitől elvették a földet, akik kuláklistára kerültek, akik kis- és közepes gazdaságok vagy nagygazdák voltak, azoktól elvették a földet, és állami gazdaságokkal műveltették meg. Mivel jobb az alkalmazott, mint a tulajdonos? Nem az a társadalompolitikai célunk, hogy minél több embert tulajdonhoz juttassunk? (*Sallai R. Benedek: De, csak ez nem szolgálja azt!*) Miért jobb egy nagygazdaság, aminek alkalmazottai vannak, mint egy olyan kis közösség, amiben kisgazdaságok meg közepes gazdaságok vannak tulajdonosként? (*Gógös Zoltán: Mert nem lesz tehén, miniszter úr, az isten áldja meg!*) Ez egy másik agrárgazdálkodási kérdés, ami ebből a kérdésből következik. (*Gógös Zoltán: Meg disznó sem!*)

Ami a történelmi kérdést illeti, azért egy dolgot hadd ajánljak a figyelmükbe, mert ebből még lesz vita Magyarországon, egyetlenegy dolgot hadd ajánljak törvényhozóként a figyelmükbe, ami számomra is nagy dilemma! Miért nem volt a két világháború között Mezőhegyest leszámítva nagy állami terület? Azért, mert az egyház látta el az állami feladatokat, ami az oktatást és a szociális területet illeti. A legizgalmasabb társadalompolitikai vita a két világháború között nem a nagybirtok államosítása volt, Teleki leírta feketén-fehéren, hogy a háború után államosítani kell, kisajátítani kell, és a nagybirtokot vissza kell metszeni – mindenki erre készült, ezt mindenki tudta, a nagybirtokosok is. Az egyházi nagybirtok volt az igazán nagy kérdés, mert az egyházi nagybirtok látta el az iskolák fenntartását, a szociálpolitikai feladatoknak az ellátását. Amit ön számon kér, az nem az államnál volt, hanem az egyháznál volt. És most jelen pillanatban megmarad másfél millió hektár erdő- és szántóterület az állam kezében 380 ezer hektár értékesítése után. (*Gógös Zoltán: Szántó nem...*) Szántó marad 250 ezer hektár legalább, 250-300 ezer hektár megmarad, majdnem a fele meg fog maradni annak, ami jelen pillanatban a rendelkezésünkre áll, és ezen kívül ott van érintetlenül a teljes állami erdővagyon. (*Gógös Zoltán közbeszól.*) Ez számos kontextust felvet.

Mi nem visszaadjuk, mi értékesítjük azok számára, akik tulajdont akarnak, mert 25 év után úgy gondoljuk, hogy nem elherdálni kell az állami vagyont, nem ajándékba kell adni az állami vagyont, hanem nyilvános árverésen kell azt megvásárolni. Én ehhez kérem az önök támogatását.

Elnök úrtól felmentést kérek azért, mert egy másik vitára kell mennem, de nagyon szívesen visszajövök egy legközelebbi alkalommal, és állok a rendelkezésükre, hogyha ezt megengedik. Bocsánat, Harangozó képviselő úr.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP): Egy 10 másodperces megjegyzést engedjen meg akkor, miniszter úr! Az a legnagyobb baj, hogy valóban szükség lenne érdemi vitára. Ön azt mondta, hogy ön kész a vitára, csak egy bajom van: ezt két hete eldöntötték, és miután eldöntötték, utána vitatkozhatunk azon, hogy ez jó döntés volt-e, vagy nem volt jó döntés. Ez az egész kormányzati stílus így, ahogy van, egy nagy hiba, nem lenne szabad ilyen döntéseket hozni. Ugyanis az, amit ön elmondott, az zárt, logikus egység, amit elmondott, levezethető az a gondolatmenet, amit mondott, helyesnek is tűnhet, csak van egy csomó olyan szempont, amely abszolút ellentétes következtetésekhez vezet. Hogyha ezeket végigvitatnánk, akkor lehet, hogy

ön is beláthatná azt, hogy ez egy hibás döntés volt, csak sajnos arra most nincs időnk, hogy megvitassuk, hiszen a miniszter úrnak is el kell mennie. Ezeket kellett volna végigvitatni, és utána lehetett volna olyan döntést hozni, hogy akkor el szabad-e adni a földet, vagy nem.

ELNÖK: Köszönjük, Gábor.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Visszajövök, ezt tudom mondani. Köszönöm szépen. *(Lázár János távozik az ülésről.)*

ELNÖK: Kérdezem, hogy képviselőtársaim részéről van-e még kérdés, felvetés. *(Sallai R. Benedek: Rengeteg, rengeteg! – Gógös Zoltán: Egymillió van!) Rengeteg. (Jelzésre:)* Fazekas miniszter úr kért szót, parancsoljon!

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: Tisztelt Bizottság! Bizom benne, hogy a tájékoztatás csökkenti a kérdések számát, többek között azért, mert a vita szükségessége mindig felmerül. De, tisztelt képviselő hölgyek és urak, itt volt egy vita erről, az NFA-törvénynek a vitája megvolt... *(Gógös Zoltán: Abban szó nem volt erről! Erről szó nem volt!)* Benne van...

ELNÖK: Gógös, képviselő úr, legyen szíves!

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: *(Hangosítás nélkül:)* Benne van az összes olyan szabály, amelynek az alapján állami földet lehet értékesíteni, benne van, a baloldal megszavazta, az MSZP megszavazta *(Közbeszólás az ellenzéki képviselők soraiból: Nem igaz.)*, aztán most vitatkozik azzal a konstrukcióval – az LMP is megszavazta *(Harangozó Gábor István: Mit csináltunk?)* –..., vitatkozik azzal, ahogy annak idején ő adott el földet, most mások adnak el földet. Tehát énszerintem erre a vitára már egyszer sor került, de nyilván megvan a lehetőség, a parlament vagy a bizottságai később is tudják vitatni a dolgokat.

Turi-Kovács Béla képviselő úr tud nyilván a saját véleményéről nyilatkozni, de ő is megszavazta a törvényt.

Jó néhány olyan kérdés volt, ami már ismétlése vagy felvetése volt az előzőeknek. Az egyik kérdés az, hogy mi..., tehát a kárpótlás és az árverés viszonya. Ez nem kárpótlás, a kárpótlás a kárpótlási törvény alapján történik, ez pedig egy értékesítés. Az egy dolog, hogy ehhez képest társadalompolitikai célok milyen lépések megtételét indokolják. Egy társadalompolitikai cél az, hogy a kis és közepes családi gazdaságok erősödjenek, hozzájussanak ahhoz a földhöz, amit béreltek vagy ami akadályozza őket a gazdaságuk fejlesztésében, ezáltal egyébként vidéken munkahelyek, megélhetés is létrejön. Itt a mezőgazdaságban foglalkoztattak száma, nincs előttem az adat, de valami 13 ezerrel vagy mennyivel nőtt néhány év alatt, ez mutatja azt, hogy megfordult egy kedvezőtlen tendencia. Gógös képviselő úr emlékszik erre, az ő idejünkben sikerült megfelezni a mezőgazdaságból élők létszámát, Szanyi képviselő úr ezt be is jelentette annak idején, hogy aztán itt ennyi gazda nem kell, erre bizonyára emlékszik a képviselő úr itt a vidékért való aggodás *(Gógös Zoltán: Ilyen soha nem volt!)* kellős közepén. *(Gógös Zoltán: Soha nem volt ilyen.)* Szanyi képviselő úr nem mondott ilyet? *(Gógös Zoltán: Nem.)* Pedig mondott. Szerintem azért... *(Font Sándor: Még államtitkára is volt annak a minisztériumnak!)* Bizony, ott volt az FM-ben államtitkár, képviselő úr, és lehet, hogy ön nem emlékszik rá, meg a Szanyi sem, de mi emlékszünk, meg emlékszik rá a magyar gazdatársadalom is *(Közbeszólás.)*, meg a sajtó is, vissza lehet keresni.

Kié volt ez a föld előtte? Képviselő úrnak, látom, megint egy pohár víz kell. *(Derűlség.)* Kié volt az a föld, ami állami terület? *(Közbeszólások.)* ... *(Nem érteni.)*, képviselő úr... *(Közbeszólások.)* Meg lehet nézni egyenként, hogy ezek a területek hova vezethetőek vissza. Egy részük nagybirtok volt olyan vidékeken, ahol a szabad paraszti gazdálkodás csak nyomokban volt fellelhető, de, tisztelt képviselő úr, és Sallai Róbert Benedek képviselő úr igazán tudja, hogy a Nagykunságban soha nem volt nagybirtok, mégis több ezer hektár állami terület van, amit elvettek a gazdáktól, államosítottak, ennek egy részét már korábban értékesítették, más része haszonbérben van, most fogjuk majd értékesíteni, és meg tudják majd vásárolni. Tehát azért ez a birtokállomány több eredetű tulajdonképpen, egy részét a gazdáktól vették el, más része nagybirtok volt, de azt a nagybirtokot is felosztották egyébként, legnagyobb részt az 1945-ös földosztás idején... *(Sallai R. Benedek: A Partium is volt az egri püspökségnek is a földje.)* Ez egy nagy tévedés, hogy a Partium volt az egri püspökségnek egy nagy területe, nem volt a püspökségnek Partiumban földje, ezt vissza lehet követni, és nem volt Kisújszálláson sem, meg Túrkevéen sem volt az egri püspökségnek meg más nagybirtokosoknak számottevő földtulajdona, hiszen a hármas kerületben, a kiváltságolt mezővárosokban, a hajdúvárosokban nagybirtok nem volt.

Azt nézem, hogy van-e még olyan kérdés, amit nem érintettem.

Tehát hogy mi legyen a földekkel, vagy sem? Én továbbra is fenntartom azt, hogy akkor teszünk jót a magyar vidékkel, akkor segítjük a gazdákat, hogyha ők földtulajdonosok lesznek, és nem földbérlők, akkor tudnak jószágot is tartani, akkor tudnak beruházásokba fogni, sokkal megbízhatóbb háttérrel tud valaki jószág tartásba kezdeni, ha tudja azt, hogy mennyi földje van, nem haszonbérlet, hanem saját tulajdonú föld, hozzáteve egyébként azt, hogy az állatlétszám, például a sertés létszám is növekedett az elmúlt időszakban. Ez mutatja azt, hogy a Földet a gazdáknak! program igenis eredményes, a képviselő úr is aláírhatja, Gógös képviselő úr, akinek az idején megfeleződött a sertés létszám, tehát most szerintem a dolognak az elejére kell visszamenni, nem belekapni.

Mezőhegyes. Mezőhegyesnél most már sajnálja Mezőhegyest a képviselő úr, amikor eladták, akkor nem sajnálta, az MSZP értékesítette a gazdaságot. A földet nem, mert a földet nem tudták eladni jogi személynek, azért nem adták el a földet, nem kell ezt véka alá rejteni, mert ha jogi személynek el lehetett volna kótyavetyélni a földet, akkor eladták volna azt is, csak a gazdatársadalom meg a társadalom ellenállása megakadályozta *(Font Sándor: Meg az Alkotmánybíróság!)*, hogy rt.-k és kft.-k vegyenek a földet. És ebből egyébként nem akarunk engedni ebben a jelen helyzetben sem, az árverésen, ahogy említettem, a gazdák tudják majd megvásárolni a területeket. Köszönöm szépen, tisztelt bizottság, tisztelt elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr.

A vita hevéből is látszik, hogy egy igen fajsúlyos és igen lényeges kérdéstről próbálunk vitatkozni, illetőleg próbáltunk eszmét cserélni is. Ahogy említették már képviselőtársaim, és ebben az elnök úr, mármint Font elnök úr kritikája jogos, hogy nem itt, a Mezőgazdasági bizottság Ellenőrző albizottságában kellene ezt elsősorban megvitatnunk. Mi szeretnénk volna erről a parlamentben is vitatkozni, ott sajnos nem volt rá lehetőségünk, és a Mezőgazdasági bizottság Ellenőrző albizottságának meg, azt gondolom, mint a kormányzati intézkedések hatásait figyelemmel kísérő albizottságnak módja és lehetősége van arra, hogy ebben a témában ülést tartson.

A miniszter urak felajánlását tekintve, hogy szívesen váltanak majd még szót és cserélnek véleményt vagy vitatkoznak erről a kérdéstről, mármint ami valóban a kérdés magvát vagy lényegét illeti, ezt a felajánlást természetesen szívesen vesszük, és

azt gondolom, hogy fogunk is vele élni. Remélem, hogy mindenkiben lecsillapodtak most egy másodpercre az indulatok, úgyhogy szeretném megköszönni a bizottság meghívott előadóinak a részvételét... *(Gógös Zoltán: Személyes miatt?)* Tessék? *(Gógös Zoltán: Személyes dologra csak reagálhatunk, nem?)* Személyes dologra akar reagálni Gógös képviselő úr? *(Gógös Zoltán: Abszolút!)* Képviselő úr, egy percre akkor megadom önnek a szót.

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): *(Hangosítás nélkül:)* Csak azt szeretném mondani, hogy a miniszter úr ma annyi sértést mondott, aminek a töredékéért hívtam engem polgári perbe, ami majd nyilván két hét múlva le is bonyolódik, de azért hadd mondjak annyit, miniszter úr, hogy soha senki nem mondta, hogy ne adjunk el állami földet, soha senki nem mondta, mert az osztatlan közösből a földeket mi is eladtuk, és el is kell adni, mert az egy rossz konstrukció, és ott nem maradhat, de ne csúsztasson, mert amikor az NFA-törvény vitája volt, akkor ott szóba nem hozta senki, hogy 400 ezer hektár állami földet el akarnak adni, és ehhez kell az NFA-törvénynek az egyébként 3 hektárra való emelése, mert korábban 1 hektár volt, kiderült, hogy az úgy nem jó. Folyamatosan csúsztat, és ez nem korrekt.

A másik: elhangzott itt most egy nagyon fontos dolog, remélem, figyelt rá mindenki, hogy a mezőhegyesi tevékenység meg a 420 ezer alkalmi munkahelynek a megvédésén dolgozik a kormány, csak azt nem tudom, hogy hogyan fogja megoldani, amikor először sörétes puskával szétlőtték a területet. Hogy fogják ezt úgy összehozni, hogy ott öntözés legyen, hogy fogják megoldani, hogy Magyarország legnagyobb hibridkukorica-termelő területe maradjon? Mi ezt sajnáljuk, nem azt, hogy az magán... Attól, hogy az magánkézben van, ott érdemben semmi nem változott, ugyanannyi munkahely van, ugyanannyi alkalmi munka van, ugyanúgy biztosít 8 ezer hektárnyi öntözést, még 4 ezret a sajátján felül.

Miniszter úr, önök adtak úgy bérbe földet, nem Mezőhegyesen, ott is, de máshol is, hogy három tulajdonos vagy bérlő lett egy darab lineár alatt. Na, most akkor annak a háromnak mindig ugyanazt kell termelnie? Hol van itt a kisbirtoknak a támogatása? Mi ezt kritizáljuk, és ezekre nem adott választ, nem adott választ, Mezőhegyesre sem. Lázár miniszter úrral majd szívesen leülök én vitatkozni, mert az egy érdemi vita lehet, de a demagógia nem érdemi vita. Nem mondott semmit azon kívül, hogy mindent szapult. Semmi nem esett vissza a felére, ez nem igaz. Vizionál 7 millió dísznót, miniszter úr. Mi a francból, honnan lesz az? Ezekre is választ kell majd adni.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. A miniszter úr kíván esetlegesen válaszolni?

DR. FAZEKAS SÁNDOR földművelésügyi miniszter: *(Hangosítás nélkül:)* Nyilván lehet kritizálni azt, hogy miért vannak ilyen nagy táblák, utána pedig kifogásolni, amikor kisebb táblák kerülnek kialakításra a haszonbérleteknél, erről van szó. *(Gógös Zoltán közbeszól.)* Többen kifogásolták azt, hogy miért vannak nagyobb táblák, 100-150 hektáros táblák, amikor pedig a Nemzeti Földalap ezeket 30-40 hektáros, kisebb részekre osztja, akkor pedig ez a probléma jön ki. El kell döntenie a képviselő úrnak, hogy esetleg meghallja-e az érdemi válaszokat is tőlem, vagy csak általánosít. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Úgy látom... *(Font Sándor: Egy mondat!)* Font elnök úr kért még szót egy mondatra, és utána majd le szeretném zárni a napirendi pontot. *(Közbeszólás: Igen, mert sok lesz a büntetés.)*

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Ha netán nem az albizottsági ülésen és annál magasabb szintű üléseken szeretné az ellenzék ezt a vitát folytatni, én úgy emlékszem, mert láttam élő adásban Gógös Zoltán képviselő urat, amint bejelentette, hogy az ellenzék kezdeményezni fog egy parlamenti vitanapot erről. *(Gógös Zoltán: Igen, lesz.)* Az ellenzéknek megvan a létszáma ahhoz, hogy ezt a vitanapot kezdeményezze, de én még nem láttam az iromány-nyilvántartóban ezt a kezdeményezést. *(Gógös Zoltán: Meg fog történni.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr.

Az ülés berekesztése

Képviselőtársaim, köszönöm szépen a megjelenést. Mivel az egyebekben, úgy látom, nem kíván senki reagálni vagy kérdést feltenni, bezárom az albizottság ülését. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 17 perc)

Dr. Legény Zsolt
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese